

P L S K I
FADN

SYSTEM ZBIERANIA I WYKORZYSTYWANIA
DANYCH RACHUNKOWYCH Z GOSPODARSTW ROLNYCH

Wyniki uzyskane przez indywidualne gospodarstwa rolne prowadzące rachunkowość w 2002 r.

**OPRACOWAŁ ZESPÓŁ PRACOWNIKÓW
ZAKŁADU RACHUNKOWOŚCI ROLNEJ**

WARSZAWA 2004

1. Wstęp.....	3
1.1. Podstawowe informacje o FADN	3
1.2. Zakres podmiotowy FADN	5
1.3. Zakres przedmiotowy FADN	7
1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN	7
2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”	11
2.1. Definicje zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”	11
2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych	25
3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN	34
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce	34
3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ	35
4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2002 r. we współpracy z IERiGŻ.....	39
4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych	39
4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej	46
4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych	53
Literatura.....	60

Wykaz skrótów

AWU (ang. Annual Work Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa pracy)

CAP – (ang. Common Agricultural Policy); (pol. Wspólna Polityka Rolna)

DG-AGRI – (ang. Directorate-General Agriculture); (pol. Dyrekcja Generalna do Spraw Rolnictwa)

EC – (ang. European Commission); (pol. Komisja Europejska)

ESU – (ang. European Size Unit); (pol. Wielkość ekonomiczna)

EU - (ang. European Union); (pol. Unia Europejska)

EUR – oznaczenie systemowe jednostki monetarnej o nazwie „euro”

euro – jednostka monetarna, obowiązująca w większości Krajów Członkowskich Unii Europejskiej

EUROSTAT – Urząd Statystyczny Unii Europejskiej

FADN – (ang. Farm Accountancy Data Network); (pol. Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych)

FWU (ang. Family Work Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa pracy rodziny)

GUS – Główny Urząd Statystyczny

IERiGŻ – Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej

LU – (ang. Livestock Unit); (pol. Jednostka przeliczeniowa zwierząt)

Polski FADN – Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych

SGM – (ang. Standard Gross Margin); (pol. Standardowa Nadwyżka Bezpośrednia)

UAA – (ang. Utilized Agricultural Area); (pol. Ziemia użytkowana dla celów rolniczych = użytki rolne)

1. Wstęp

W ramach Narodowego Programu Przygotowania do Członkostwa (NPPC), Zakład Rachunkowości Rolnej IERiGŻ modyfikował organizację i metodykę rachunkowości rolnej stosowanej do zbierania danych rachunkowych z indywidualnych gospodarstw rolnych. Celem tych działań było zorientowanie rachunkowości rolnej na warunki gospodarki rynkowej oraz zapewnienie pełnej zgodności zbieranych danych rachunkowych z systemem obowiązującym w Krajach Członkowskich Unii Europejskiej.

W niniejszej publikacji prezentowane są wyniki uzyskane na podstawie danych rachunkowych z polskich gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w Warszawie. Wyniki te są w pełni zgodne z pojęciami i kategoriami ekonomicznymi, prezentowanymi w publikacjach Dyrekcji Generalnej do Spraw Rolnictwa UE (DG AGRI).

Opracowanie składa się z trzech podstawowych części:

- wstępnej, charakteryzującej Sieć Danych Rachunkowych Gospodarstw Rolnych (FADN)
- metodycznej, zawierającej wyjaśnienia metodyczne rachunku wyników,
- statystycznej, zawierającej dane statystyczne nazywane „Wyniki Standardowe FADN” (ang. Standard Results), dla grup gospodarstw rolnych, ustalonych na podstawie trzech kryteriów grupowania: wielkość ekonomiczna, typ rolniczy i zasoby ziemi. Wyniki Standardowe zawierają około 120 zmiennych charakteryzujących sytuację ekonomiczno-finansową gospodarstw rolnych w roku obrachunkowym.

1.1. Podstawowe informacje o FADN

System zbierania danych rachunkowych z gospodarstw rolnych (FADN) ustanowiony został w 1965 r. (Decyzja Komisji EEC/79/65 (Dz.U. nr 109 z 23.06.65 poz. 1859). Jest on koniecznym i niezastąpionym narzędziem używanym do kreowania Wspólnej Polityki Rolnej UE. Dane gromadzone w ramach tej struktury wykorzystywane są przede wszystkim dla:

- corocznego określania dochodów gospodarstw rolnych funkcjonujących na terenie Wspólnoty,
- analizy działalności gospodarstw rolnych,
- oceny skutków projektowanych zmian dotyczących rolnictwa Wspólnoty.

W polu obserwacji FADN znajdują się gospodarstwa towarowe, mające zasadniczy udział w tworzeniu wartości dodanej w rolnictwie. Za takie uznawane są gospodarstwa, które mieszczą się w grupie gospodarstw wytwarzającej w danym regionie FADN lub kraju co

najmniej 90% wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM). Dolny próg graniczny gospodarstwa rolnego zaliczanego do pola obserwacji FADN wyznaczany jest na podstawie sumowania wartości SGM z gospodarstw znajdujących się w krajowym rejestrze gospodarstw rolnych, poczynając od największych do momentu, aż ustalona zostanie wielkość ostatniego gospodarstwa które wyczerpuje 90% wartości SGM w odpowiedniej jednostce administracyjnej.

Progi wielkości ekonomicznej, wyznaczające minimalną wielkość gospodarstw rolnych włączanych do pola obserwacji FADN są różne w poszczególnych Krajach Członkowskich. Wynika to przede wszystkim z powodu istniejących różnic w strukturze agrarnej poszczególnych Krajów Członkowskich.

Podkreślić należy, że FADN jest jedyną bazą danych, gromadzonych według jednolitych zasad z reprezentacyjnej próby towarowych gospodarstw rolnych funkcjonujących na obszarze Unii Europejskiej.

Wspólnotowa Typologia Gospodarstw Rolnych

Zasady klasyfikacji gospodarstw zostały precyzyjnie określone i po raz pierwszy formalnie ustanowione Decyzją Komisji (EWG) 78/463/EEC z dnia 7 kwietnia 1978 r. Według tych zasad gospodarstwa rolne funkcjonujące na terenie Wspólnoty klasyfikowane są najczęściej według dwóch kryteriów:

- wielkości ekonomicznej,
- typu rolniczego.

W podstawowej klasyfikacji gospodarstw rolnych mają zastosowanie parametry ekonomiczne. Są nimi:

- standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM),
- europejska jednostka wielkości (ESU).

Przy ich użyciu gospodarstwa rolne mogą być charakteryzowane przy użyciu dwóch cech:

- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1. Standardowa nadwyżka bezpośrednia (SGM) jest nadwyżką wartości produkcji danej działalności rolniczej nad wartością kosztów bezpośrednich **w przeciętnych dla danego regionu warunkach produkcji**. W celu wyeliminowania wpływu zmian w produkcji (np. wywołanych złą pogodą) lub cen produktów i środków produkcji, do obliczeń przyjmowane są średnie z trzech lat odpowiedniego okresu, na podstawie uśrednionych danych rocznych z danego regionu. Z tego właśnie powodu, pojęcie nadwyżki bezpośredniej zostało uzupełnione terminem „standardowa”.

SGM są obliczane dla każdego regionu statystycznego i dla każdej prowadzonej działalności w odniesieniu do 1 ha uprawy określonej rośliny lub 1 sztuki zwierząt. W Unii Europejskiej są regiony SGM, dla których wylicza się SGM dla 124 działalności.

Tak duża liczba pozycji w zestawach standardowych nadwyżek bezpośrednich odzwierciedla nie tylko zróżnicowanie rolnictwa w Unii Europejskiej, ale także ukazuje poziom stosowanej szczegółowości, zapewniający porównywalność dostarczanych wyników, a tym samym realnie odzwierciedlający sytuację w rolnictwie.

2. Europejska Jednostka Wielkości (ESU) jest parametrem służącym do określania wielkości ekonomicznej gospodarstwa rolnego. Jednostka ta odpowiada wartości 1200 euro standardowej nadwyżki bezpośredniej.

3. Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego stanowi jedno z kryteriów używanych dla charakteryzowania gospodarstwa rolnego we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Jest ona określana na podstawie sumy wartości standardowych nadwyżek bezpośrednich (SGM) wszystkich działalności występujących w gospodarstwie.

4. Typ rolniczy gospodarstwa jest kolejnym kryterium stosowanym w klasyfikacji gospodarstw rolnych. Jest on określany na podstawie udziału poszczególnych działalności w tworzeniu ogólnej wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej (SGM) w gospodarstwie.

W zależności od pożądanego stopnia dokładności, typy rolnicze gospodarstw są dzielone na:

- 8 typów ogólnych i grupę gospodarstw niesklasyfikowanych (oznaczanych z użyciem jednego znaku),
- 17 typów podstawowych (oznaczanych z użyciem dwóch znaków),
- 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem trzech znaków),
- podtypy 50 typów szczegółowych (oznaczanych z użyciem czterech znaków).

SGM liczone są okresowo na podstawie średnich danych z trzech kolejnych lat w wydzielonych regionach krajów członkowskich. Komisja UE ustala listę działalności rolniczych, dla których konieczne jest policzenie SGM, obecnie lista ta obejmuje 109 działalności.

1.2. Zakres podmiotowy FADN

Minimalny próg określający gospodarstwo jako towarowe (oznacza to włączenie gospodarstwa do badań) wyrażony jest w ESU. Wielkość ta jest ustalana dla każdego kraju członkowskiego oddzielnie i zmienia się w czasie, zgodnie z ewolucją struktury i siły ekonomicznej gospodarstw rolnych (patrz: Tabela 1.2-1).

Tabela 1.2-1 Progi minimalnej wielkości ekonomicznej dla pola obserwacji FADN w 2002 r.

Kraj Członkowski	Próg w ESU
Austria	8
Belgia	16
Dania	8
Finlandia	8
Francja	8
Grecja	2
Hiszpania	2
Holandia	16
Irlandia	2
Luksemburg	8
Portugalia	2
Szwecja	8
Niemcy	8
Włochy	4
Wielka Brytania (Irlandia Północna)	8
Wielka Brytania	16

Źródło: http://europa.eu.int/comm/agric.u.lture/rica/methodology1_en.cfm.

Określona przez Komisję UE wartość ESU stanowi próg, powyżej którego gospodarstwa rolne mogą zostać uznane za towarowe i znaleźć się w tzw. polu obserwacji FADN.

Wybór próby gospodarstw rolnych z pola obserwacji FADN

Agencje Łącznikowe z poszczególnych krajów opracowują corocznie plany wyboru gospodarstw rolnych do badań w ramach FADN. Po ich opracowaniu i zaakceptowaniu przez Komitety Krajowe FADN, plany te są przekazywane w celu akceptacji do Komitetu Wspólnoty nadzorującego FADN.

Wewnątrz pola obserwacji FADN istnieje wielkie zróżnicowanie gospodarstw rolnych, biorąc pod uwagę kryterium wielkości ekonomicznej czy typu rolniczego.

Dla zapewnienia precyzyjnego odzwierciedlenia tego zróżnicowania w próbie badawczej Agencja Łącznikowa dzieli pole obserwacji na warstwy. Pominięcie tej czynności w procesie wyboru próby, mogłoby spowodować brak właściwej reprezentacji niektórych rodzajów gospodarstw (np. dużych gospodarstw mlecznych w jednym regionie, czy małych gospodarstw produkujących owoce w innym regionie). W procedurze wyboru gospodarstw mają zastosowanie do warstwowania zbioru gospodarstw trzy kryteria:

- położenie regionalne,
- wielkość ekonomiczna,
- typ rolniczy.

1.3. Zakres przedmiotowy FADN

Dla potrzeb FADN zbieranych jest około 1000 danych rachunkowych, dotyczących wyłącznie gospodarstwa rolnego. Odzwierciedlają one stan i strukturę składników majątkowych a także stan i strukturę źródeł zobowiązań. Inne dane odzwierciedlają strukturę przychodów i kosztów na poziomie gospodarstwa rolnego. Szczególna uwaga zwrócona jest na elementy związane ze Wspólną Polityką Rolną (dotacje).

O zakresie i formacie zbieranych danych rachunkowych w gospodarstwach rolnych dla potrzeb FADN, decyduje zawartość tzw. sprawozdania z gospodarstwa rolnego FADN, opisanego w Rozporządzeniu Komisji 2237/77/EEC z 23 września 1977 r. z późniejszymi uzupełnieniami. Przepisy te zawierają obok szczegółowego wykazu zmiennych, także instrukcje dotyczące sposobu wypełniania sprawozdania oraz definicje stosowanych pojęć. Sprawozdanie z gospodarstwa rolnego FADN składa się z 14 grup danych rachunkowych, pogrupowanych tematycznie w odpowiednie tabele (od A do N).

- Informacje ogólne (Tabela A),
- Struktura własnościowa ziemi użytkowanej rolniczo (Tabela B),
- Zasoby i nakłady pracy własnej oraz najemnej (Tabela C),
- Stan i wartość zwierząt (Tabela D),
- Zakup i sprzedaż zwierząt (Tabela E),
- Koszty (Tabela F),
- Zasoby i gospodarowanie składnikami majątkowymi (Tabela G),
- Zadłużenie (Tabela H),
- Podatek od wartości dodanej (VAT) (Tabela I),
- Granty, subsydia i dopłaty wyrównawcze (Tabela J),
- Produkcja roślinna i zwierzęca (bez zwierząt) (Tabela K),
- Kwoty i inne prawa (Tabela L),
- Dopłaty bezpośrednie do upraw polowych (Tabela M),
- Szczegóły zakupów i sprzedaży zwierząt (Tabela N).

1.4. Prezentacja wyników obliczonych na podstawie danych rachunkowych FADN

Wyniki obliczone na podstawie danych FADN zgromadzonych w komputerowej bazie prezentowane są w zestawie statystycznym nazwanym „Wyniki Standardowe FADN”¹. Zawierają one wartości średnie dla grup gospodarstw rolnych wyłanianych według typów

¹ Struktura Wyników Standardowych FADN opisana w dokumencie Komitetu do spraw FADN; RI/CC 882 rev. 7.0: Definitions of Variables used in FADN standard results, zamieszczonym na stronie:

http://forum.europa.eu.int/Public/irc/agri/rica/library?l=/fadn_committees/ricc&vm=detailed&sb=Title.

rolniczych i wielkości ekonomicznej. W niniejszej publikacji dodatkowo zamieszczono grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych.

Tabela 1.4-1 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych (TF8)

Typy rolnicze		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
AB	Uprawy polowe	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
		60	Uprawy polowe ogrodnicze i trwałe, łącznie
C	Uprawy ogrodnicze	20	Uprawy ogrodnicze
D	Winnice	31	Winnice
E	Pozostałe trwałe	32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
F	Bydło mleczne	41	Bydło mleczne
G	Zwierzęta żywione w systemie wypasowym (bez krów mlecznych)	42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
H	Zwierzęta ziarnożerne	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
I	Uprawy i zwierzęta różne	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
		81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

We Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych wyróżnione jest 8 typów ogólnych i 17 typów podstawowych (Rozporządzenie 2003/369 (EC)². Do prezentacji wykorzystuje się często zestawienie typów rolniczych TF-8 (Tabela 1.4-1) lub zestawienie typów rolniczych ogólnych GTF (Tabela 1.4-2).

Zestawienie typów rolniczych TF-8 jest kombinacją typów podstawowych, pochodzących z różnych typów ogólnych, tworzącą w rezultacie osiem grup gospodarstw rolnych.

Tabela 1.4-2 Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych ogólnych (GTF)

Typy rolnicze ogólne		Typy rolnicze podstawowe	
Symbol	Nazwa	Symbol	Nazwa
1	Specjalizujące się w uprawach polowych	13	Zboża, oleiste i strączkowe
		14	Inne uprawy polowe
2	Specjalizujące się w uprawach ogrodnich	20	Uprawy ogrodnicze
3	Specjalizujące się w uprawach trwałych	31	Winnice
		32	Drzewa i krzewy owocowe (łącznie z cytrusowymi)
		33	Gaje oliwne
		34	Pozostałe uprawy trwałe, łącznie
4	Specjalizujące się w chowie zwierząt żywionych w systemie wypasowym	41	Bydło mleczne
		42	Bydło opasowe
		43	Bydło ogółem
		44	Owce, kozy i inne zwierzęta żywione w systemie wypasowym
5	Specjalizujące się w chowie zwierząt ziarnożernych	50	Zwierzęta żywione paszami treściwymi
6	Różne uprawy, łącznie	60	Uprawy polowe, ogrodnicze i trwałe łącznie
7	Różne zwierzęta, łącznie	71	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych w systemie wypasowym
		72	Różne zwierzęta, z przewagą żywionych paszami treściwymi
8	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie	81	Uprawy polowe i zwierzęta żywione w systemie wypasowym, łącznie
		82	Różne uprawy i zwierzęta, łącznie

² 2003/369/EC: Commission Decision of 16 May 2003 amending Decision 85/377/EEC establishing a Community typology for agricultural holdings (notified under document number C(2003) 1557).

Z kolei w Tabeli 1.4-3 przedstawione jest sześć klas wielkości ekonomicznej gospodarstw rolnych (ES6) obowiązujących we Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych na podstawie Rozporządzenia 2003/369 (UE).

Tabela 1.4-3 Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej, klasyfikacja ES6

ES6		Rozmiar w ESU	
bardzo małe	(XS)	<	4
małe	(S)	4 ≤	8
średnio – małe	(MS)	8 ≤	16
średnio – duże	(ML)	16 ≤	40
duże	(L)	40 ≤	100
bardzo duże	(XL)	>	100

2. Szczegółowy opis zmiennych systemowych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”

2.1. Definicje zmiennych w „Wynikach Standardowych FADN”

Definicje poszczególnych kategorii ekonomicznych opracowano na podstawie definicji zmiennych zastosowanych w Wynikach Standardowych FADN². Zawartość parametrów w poszczególnych tabelach nie zawsze odpowiada w pełni ich tytułom. W kolumnie *symbol* zawarte jest alfanumeryczne, pięciodziankowe oznaczenie poszczególnych zmiennych w systemie informatycznym FADN. „Wyniki Standardowe FADN” zawierają 10 grup tematycznych danych:

1. Zbiór i próba gospodarstw,
2. Struktury i wydajności jednostkowe,
3. Produkcja,
4. Koszty,
5. Dopłaty,
6. Saldo dopłat i podatków,
7. Dochód w przeliczeniu na gospodarstwo rolne,
8. Dochód w przeliczeniu na osobę pełnozatrudnioną,
9. Składniki bilansu finansowego,
10. Wskaźniki finansowe.

Dla ułatwienia rozumienia poszczególnych parametrów zawartych w Wynikach Standardowych FADN – poziom I, zamieszczono objaśnienia poszczególnych zmiennych w porządku identycznym do prezentowanych wyników. Dodatkowo zamieszczono w formie diagramów szczegółowe schematy obliczeń wybranych parametrów prezentowanych w Wynikach Standardowych.

Tabela 2.1-1 Zbiór i próba gospodarstw

<i>Symbol</i>	<i>Nazwa zmiennej</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	Suma parametrów wag poszczególnych gospodarstw w próbie.
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	Liczba gospodarstw w próbie.
SYS04	Kurs wymiany jednostki monetarnej (c.u. skrót ang. currency unit) na euro	Średni kurs wymiany krajowej waluty na euro w roku obrachunkowym. Obliczany jest jako średnia z miesięcznych kursów wymiany ważonych liczbą dni w miesiącu.

² Tamże

Tabela 2.1-2 Struktury i wydajności jednostkowe

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	Wielkość ekonomiczna gospodarstwa rolnego, wyrażona w europejskich jednostkach wielkości.
SE010	Nakład pracy ogółem	AWU	Całkowity nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych = 2 200 godz./rok.
SE011	Czas pracy ogółem	godz.	Całkowity czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, wyrażony w godzinach.
SE015	Nakład pracy własnej	FWU	Nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy rodziny = osobach pełnozatrudnionych rodziny.
SE016	Czas pracy własnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób nieopłaconych (głównie członków rodziny), wyrażony w godzinach.
SE020	Nakład pracy najemnej	AWU	Nakład pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych pracy = osobach pełnozatrudnionych.
SE021	Czas pracy najemnej	godz.	Czas pracy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego osób opłaconych gotówką lub w naturze, wyrażony w godzinach.

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	Całkowity obszar ziemi użytkowanej rolniczo (użytków rolnych)=(UAA). Nie uwzględnia się powierzchni uprawy grzybów, ziemi dzierżawionej na okres krótszy niż 1 rok, ziemi zalesionej i pozostałych gruntów (dróg, stawów, nieużytków, itp.). Na tą powierzchnię składa się: ziemia własna, ziemia dzierżawiona, ziemia użytkowana na zasadzie udziału w zbiorze z właścicielem. Obejmuje ziemię rolniczą czasowo wyłączoną z uprawy z powodów technologicznych, a także ziemię czasowo wyłączoną z uprawy z powodu uczestnictwa w programie polityki rolnej.
SE030	Powierzchnia dzierżawionych użytków rolnych	ha	Ziemia dzierżawiona przez posiadacza na podstawie umowy dzierżawnej na okres liczący co najmniej 1 rok (odpłatność regulowana w gotówce lub w naturze). Powierzchnia określana w hektarach (10.000 m ²).
SE035	Zboża	ha	Pszenica zwyczajna lub orkisz, pszenica twarda, żyto, jęczmień, owies, jare mieszanki zbożowe, ziarno kukurydzy, pozostałe zboża.
SE041	Pozostałe uprawy polowe	ha	Strączkowe na nasiona, ziemniaki, buraki cukrowe, rośliny przyprawowe, oleiste i włókniste łącznie z nasionami (z wyłączeniem bawełny), chmiel, tytoń, inne przemysłowe (łącznie z bawełną i trzcina cukrową).
SE046	Warzywa i kwiaty	ha	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane na otwartej przestrzeni lub pod osłonami). Dotyczy powierzchni podstawową, (nie uwzględnia się powierzchni wszystkich zbiorów, gdy praktykowane jest następstwo na tej samej powierzchni, w tym samym roku obrachunkowym).
SE050	Winnice	ha	Łącznie z młodymi nasadzeniami.
SE054	Uprawy trwałe	ha	Sady owocowe i jagodowe (łącznie z owocami tropikalnymi), sady cytrusowe, gaje oliwne, szkółki i inne trwałe uprawy (wiklina, sitowie, bambus). Łącznie z młodymi nasadzeniami i trwałymi uprawami pod osłonami. Bez winogron.
SE055	Sady	ha	Drzewa owocowe i krzewy jagodowe (łącznie z tropikalnymi i subtropikalnymi owocami) oraz owoce cytrusowe.
SE060	Gaje oliwne	ha	Drzewa oliwne.
SE065	Pozostałe uprawy trwałe	ha	Uprawy wieloletnie pod osłonami, szkółki (łącznie ze szkółkami winorośli) i inne uprawy wieloletnie (wiklina, sitowie, bambus) i przyrost młodych plantacji (do wejścia w owocowanie – wyceniany na podstawie kosztów wniesionych).
SE071	Uprawy pastewne	ha	Pastewne korzeniowe i kapustne, pozostałe uprawy pastewne, trawa krótkotrwała, łąki, pastwiska trwałe, pastwiska niskowartościowe.
SE072	Ugory rolnicze	ha	Ziemia rolnicza nieuprawiana z powodów technologicznych.
SE073	Ziemia odlogowana	ha	Ziemia wyłączona z uprawy w ramach obowiązkowego programu polityki rolnej i nie uprawiana. Obejmuje także ziemię uprawianą w zakresie przewidywanym w ramach programu dobrowolnego wyłączenia z uprawy. Obszar ziemi podlegający obowiązkowemu odlogowaniu na której prowadzona jest uprawa określonych roślin, powinien zostać dodany do powierzchni tych roślin.
SE075	Lasy	ha	Obszary zadrzewione, lasy, plantacje topoli, łącznie ze szkółkami. Obszar nie ujęty w pozycji „Powierzchnia użytków rolnych” SE025).

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE080	Całkowita liczba sztuk przeliczeniowych zwierząt	LU	(Średni roczny) Stan koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej i drobiu utrzymywanych w gospodarstwie rolnym, wyrażony w jednostkach przeliczeniowych zwierząt (LU) ³ . W tym stanie nie są uwzględniane roje pszczoł, króliki i pozostałe zwierzęta. Zwierzęta nie będące własnością gospodarstwa rolnego, utrzymywane w gospodarstwie na podstawie umowy także ujęte są dla określenia rocznego stanu posiadania zwierząt.
SE085	Krowy mleczne	LU	Krowy (samice bawole), które wycieliły się i są utrzymywane głównie dla produkcji mleka z przeznaczeniem do spożycia przez ludzi. Nie ujmuje się krów wybrakowanych.
SE090	Pozostałe bydło	LU	Pozostałe bydło.
SE095	Owce i kozy	LU	Matki kozie i pozostałe kozy, matki owcze i pozostałe owce.
SE100	Trzoda chlewna	LU	Prosięta, maciory, tuczniki i pozostała trzoda chlewna.
SE105	Drób	LU	Drób mięsny, kury nioski i pozostały drób.
SE110	Plon pszenicy	dt/ha	Wielkość produkcji pszenicy zwyczajnej i orkiszu z jednego hektara wyrażona w decytonach (100 kg).
SE115	Plon kukurydzy	dt/ha	Wielkość produkcji kukurydzy z jednego hektara wyrażona w decytonach (100 kg).
SE120	Obsada zwierząt	LU/ha	Obsada zwierząt żywionych systemem wypasowym (przeżuwaczy). Suma średniej liczby jednostek przeliczeniowych bydła (bez cieląt opasowych) oraz średniej liczby jednostek przeliczeniowych owiec i kóz, przypadająca na 1 hektar roślin pastewnych uprawianych na użytkach rolnych. Do tej powierzchni zalicza się uprawy pastewne, ugory i ziemię wyłączoną z uprawy (nie uprawianą, z wyjątkiem przypadków upraw prowadzonych w ramach uczestnictwa w programie dobrowolnego odłogowania). Parametr obsady zwierząt jest obliczany tylko dla gospodarstw utrzymujących ten rodzaj zwierząt i posiadających uprawy pastewne (powierzchnię paszową).
SE125	Wydajność mleka	kg/krowę ⁴	Średnia produkcja mleka i przetworów z mleka (w ekwiwalencie mleka) w przeliczeniu na jedną krowę mleczną. Produkcja mleka obejmuje przekazanie mleka do gospodarstwa domowego i zużycie mleka w gospodarstwie rolnym (skarmione przez zwierzęta). Gospodarstwa nie posiadające krów mlecznych wyłączone są z tej statystyki.

³ konie	:= 0,6	krowy mleczne	:= 1,0	lochy	:= 0,5
cielęta	:= 0,4	krowy wybrakowane	:= 1,0	tuczniki	:= 0,3
cielęta < 1 rok	:= 0,4	krowy pozostałe	:= 0,8	trzoda pozostała	:= 0,3
byczki 1 – 2 lata	:= 0,6	matki kozie	:= 0,1	brojlery	:= 0,007
jałówki 1 – 2 lata	:= 0,6	kozy pozostałe	:= 0,1	kury nioski	:= 0,014
byki ≥ 2 lata	:= 1,0	matki owcze	:= 0,1	drób pozostały	:= 0,03
jałówki	:= 0,5	owce pozostałe	:= 0,1		
jałówki na tucz	:= 0,5	prosięta	:= 0,027		

⁴ Stosuje się przelicznik 1 l = 1,031 kg.

Tabela 2.1-3 Produkcja

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierząt, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje sprzedaż i zużycie produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt, zmianę stanu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych; zmianę wartości zwierząt pomniejszoną o zakup zwierząt oraz różne produkty nierolnicze.
SE135	Produkcja roślinna	c.u.	Obejmuje sprzedaż; zużycie wewnętrzne; przekazanie do gospodarstwa domowego i zmianę stanu zapasów (stan zapasów na koniec roku – stan zapasów na początek roku).
SE140	Zboża	c.u.	Wartość po odjęciu kosztu współodpowiedzialności (jeśli jest ustanowiony- dotyczyło okresu przed reformą WPR w 1992 r.) za limit produkcji zbóż.
SE145	Rośliny białkowe	c.u.	Uprawiane na nasiona, bez upraw zbieranych na zielono jako pasza. Nie ujmuję się warzyw i soi.
SE150	Ziemniaki	c.u.	Uwzględnione są także ziemniaki wczesne i sadzeniaki.
SE155	Buraki cukrowe	c.u.	Nie ujmuję się wartości liści, natomiast uwzględnia się wartość wyśłodków otrzymanych od cukrowni lub odsprzedanych przez rolnika do cukrowni.
SE160	Rośliny oleiste	c.u.	Rośliny oleiste i włókniste (bez bawełny).
SE165	Rośliny przemysłowe	c.u.	Chmiel, tytoń, inne uprawy przemysłowe (włącznie z ziołami, roślinami aromatycznymi i przyprawowymi, bawełną i trzciną cukrową oraz włóknistymi i konopiami).
SE170	Warzywa i kwiaty	c.u.	Świeże warzywa, melony, truskawki, kwiaty i rośliny ozdobne (uprawiane na otwartej przestrzeni lub pod osłonami). Uwzględniona jest produkcja grzybów (lecz powierzchnia uprawy grzybów nie jest uwzględniona w pozycji SE046).
SE175	Owoce	c.u.	Owoce z drzew i krzewów uprawianych na otwartej przestrzeni (łącznie z owocami tropikalnymi).
SE180	Owoce cytrusowe	c.u.	Pomarańcze, nektarynki i mandarynki, klementynki, cytryny i inne owoce cytrusowe.
SE185	Wina i winogrona	c.u.	Winogrona spożywcze, winogrona do produkcji win jakościowych i stołowych, różne produkty z winogron (moszcz z winogron itp.) wino, produkty uboczne z produkcji wina, rodzynki.
SE190	Oliwki i olej z oliwek	c.u.	Oliwki jadalne, oliwki do produkcji oleju, olej i produkty uboczne z produkcji oleju z oliwek.
SE195	Powierzchnia paszowa	c.u.	Rośliny pastewne korzeniowe i kapustne, inne uprawy pastewne, trawa krótkotrwała, łąki, trwałe pastwiska, pastwiska niskowartościowe także z ugorów i odlogów.
SE200	Inne produkty pochodzenia roślinnego	c.u.	Nasiona i sadzonki (traw, roślin polowych i ogrodniczych bez zbóż, białkowych, ziemniaków i roślin oleistych), inne uprawy polowe (nie ujęte w wyszczególnionych pozycjach), uprawy trwałe rosnące pod osłonami.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE206	Produkcja zwierzęca	c.u.	Obejmuje produkcję zwierzęcą, zmianę wartości zwierząt i wartość produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja zwierzęca obejmuje sprzedaż i przekazanie do gospodarstwa domowego pomniejszona o zakup. Rachunek jest przeprowadzany dla koniowatych, bydła, owiec, kóz, trzody chlewnej, drobiu i pozostałych zwierząt. Zmiana zwierząt stada obrotowego obejmuje stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku. W przypadku zwierząt stada podstawowego szacuje się zmianę wartości zwierząt z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Produkcja produktów zwierzęcych obejmuje sprzedaż, przekazanie do gospodarstwa domowego, zużycie wewnętrzne i zmianę zapasów w roku obrachunkowym (stan na koniec roku pomniejszony o stan na początek roku). Do produktów zwierzęcych zalicza się: mleko i produkty z mleka krów, owiec i kóz; wełna; jaja kurze; inne produkty zwierzęce (przychody z krycia, obornik, jaja innych ptaków itp.); a także wpływy z usługowego odchowu zwierząt oraz z miodu.
SE211	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego	c.u.	Zmiana wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym. Parametr ten umożliwia pominięcie wpływu zmian cen zwierząt stada podstawowego na wartość produkcji w danym roku.
SE216	Mleko krowie i produkty z mleka krowiego	c.u.	W tej pozycji ujęta jest wartość produktów pomniejszona o odpowiednie opłaty współodpowiedzialnościowe (jeśli występują), lecz bez opłat karnych za nieprawidłową realizację kwoty mlecznej. Te opłaty są ewidencjonowane jako ujemne dopłaty bezpośrednie do produkcji mleka.
SE220	Wołowina i cielęcina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE225	Wieprzowina	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE230	Owce i kozy	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt {zmianę wartości stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku) oraz zmianę wartości zwierząt stada podstawowego z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym}.
SE235	Mięso drobiowe	c.u.	Obejmuje produkcję i zmianę wartości zwierząt stada obrotowego (wartość na koniec roku – wartość na początek roku)
SE240	Jaja	c.u.	
SE245	Mleko owcze i kozie	c.u.	
SE251	Inne zwierzęta i produkty zwierzęce	c.u.	Obejmuje żywiec koni i innych zwierząt (z uwzględnieniem zmiany wartości zwierząt stada obrotowego i podstawowego), wełnę, pozostałe produkty pochodzenia zwierzęcego (np. obornik, przychody z krycia), przychody z usługowego odchowu zwierząt i mleka z innych gatunków. W tej pozycji uwzględnia się zmianę wartości rojów pszczołach, królików i pozostałych zwierząt w roku. Zmiana wartości stada podstawowego koni z tytułu zmiany cen jednostkowych w roku obrachunkowym.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE256	Pozostała produkcja	c.u.	Czynsz za wdzierzawioną ziemię w stanie gotowym do siewu, przychody z okazjonalnego przekazania powierzchni paszowej, usługowy odchów zwierząt, produkty z lasu, świadczenie usług, wynajem sprzętu, odsetki od aktywów obrotowych niezbędnych do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego, przychody z agroturystyki, przychody dotyczące wcześniejszych lat obrotowych, pozostałe produkty i przychody (np. wytworzenie aktywów trwałych).
SE260	Przekazanie do gospodarstwa domowego	c.u.	Wartość produktów roślinnych i zwierzęcych przekazanych do gospodarstwa domowego posiadacza gospodarstwa rolnego. Wartość ta stanowi część produkcji ogółem.
SE265	Zużycie wewnętrzne	c.u.	Wartość produktów roślinnych wytworzonych i zużytych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego dla uzyskania innego produktu rolniczego. Dotyczy to głównie produktów roślinnych służących jako pasza dla zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie a także nasion i sadzonek wytworzonych i zużytych w gospodarstwie rolnym. Te produkty są uwzględnione w rachunku produkcji ogółem. Stanowią one istotną pozycję w kosztach pasz i nasion.

Tabela 2.1-4 Koszty

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE315	Pasza dla zwierząt żywionych w systemie wypasowym, wytworzona w gospodarstwie rolnym	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem bez wyssanego) i skarmione przez zwierzęta żywione w systemie wypasowym.
SE325	Pasza dla zwierząt ziarnożernych (trzody chlewej i drobiu) wytworzona w gospodarstwie rolnym	c.u.	Produkty potencjalnie towarowe wytworzone w gospodarstwie rolnym (łącznie z mlekiem bez wyssanego) i skarmione przez zwierzęta ziarnożerne.
SE270	Koszty ogółem	c.u.	Obejmują koszty bezpośrednie, koszty ogólnogospodarcze, amortyzację i koszty czynników zewnętrznych. Ujęte są koszty dotyczące działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego poniesione na produkcję uzyskaną w roku obrotowym. Uwzględnione są nakłady produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym i zużytych w ramach działalności operacyjnej - do celów produkcyjnych (nasiona i sadzonki oraz pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i pasza dla ziarnożerców). Obornik nie jest traktowany jako produkt potencjalnie towarowy i nie jest uwzględniany w tej pozycji. Przy obliczaniu Wyników Standardowych FADN, podatki gospodarstwa rolnego i inne opłaty nie są włączone do kosztów ogółem, lecz uwzględniane przy obliczaniu sald dopłat i podatków (dopłaty - podatki) dotyczących działalności operacyjnej i inwestycyjnej. Podatki od dochodów osobistych rolnika nie są uwzględniane w rachunkach FADN.
SE281	Koszty bezpośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie produkcji roślinnej (nasiona i sadzonki, nawozy, środki do ochrony roślin, inne koszty bezpośrednie produkcji roślinnej), koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej (pasza dla zwierząt żywionych systemem wypasowym i dla zwierząt ziarnożernych, inne koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej) oraz koszty bezpośrednie gospodarki leśnej.
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty pośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrotowym.

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE285	Nasiona i sadzonki	c.u.	Odnoszące się do upraw rolniczych i ogrodnich. Nowe nasadzenia plantacji trwałych i drzewostanu leśnego zalicza się do działalności inwestycyjnej.
SE295	Nawozy	c.u.	Zakupione nawozy i materiały poprawiające jakość ziemi (bez materiałów zużytych w produkcji leśnej).
SE300	Środki ochrony roślin	c.u.	Środki ochrony roślin, pułapki i chwyty, urządzenia płoszące ptaki, osłony przeciwgradowe, ochrona przeciwmrozowa itp. (bez środków zużytych w gospodarce leśnej).
SE305	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	c.u.	Obejmuje analizy gleby, zakup upraw na pniu, czynsz za ziemię uprawną wydzierżawioną na okres krótszy niż 1 rok w szczególnych okolicznościach, zakup płodów roślinnych (winogron itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży płodów roślinnych itp.
SE310	Pasze dla zwierząt żywionych systemem wypasowym	c.u.	Koszty pasz treściwych (włącznie z lizawkami mineralnymi i środkami konserwującymi), zakup pasz objętościowych, opłaty za wypas na wspólnych pastwiskach, koszty usługowego odchovu zwierząt, czynsz za dodzierżawioną powierzchnię paszową dla koni, bydła, owiec i kóz.
SE320	Pasze dla trzody chlewnej i drobiu	c.u.	Pasza dla trzody chlewnej i drobiu.
SE330	Pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	c.u.	Opłaty za usługi weterynaryjne i koszty inseminacji, koszty analiz mleka, okazjonalne zakupy produktów pochodzenia zwierzęcego (mleko itp.), koszty dotyczące przygotowania produktów do sprzedaży, koszty przechowywania, koszty sprzedaży produktów zwierzęcych itp.
SE331	Koszty bezpośrednie produkcji leśnej	c.u.	Nawozy, materiały ochronne, drobne koszty bezpośrednie. Koszty pracy ludzkiej, usług i maszyn nie są włączone. Są one ukazane w odpowiednich rodzajowo pozycjach kosztowych.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Koszty zaopatrzeniowe związane z działalnością operacyjną, lecz nie uznane za koszty bezpośrednie działalności operacyjnej.
SE340	Koszty utrzymania maszyn i budynków	c.u.	Koszty bieżącego utrzymania sprzętu (i zakupu małych narzędzi), koszty ponoszone na samochody osobowe, bieżące utrzymanie budynków i urządzeń melioracyjnych, ubezpieczenie budynków. Naprawy główne (remonty kapitalne) zaliczane są do inwestycji (działalność inwestycyjna).
SE345	Energia	c.u.	Paliwa silnikowe i oleje smarne, energia elektryczna, paliwa grzewcze (opał).
SE350	Usługi	c.u.	Koszty pracy wykonanej w ramach kontraktów oraz koszty wynajmu (zaangażowania) maszyn.
SE356	Pozostałe koszty ogólnogospodarcze	c.u.	Woda, ubezpieczenia (bez ubezpieczeń budynków i wypadków przy pracy, odpowiedzialności cywilnej) oraz inne koszty pośrednie powstałe w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego (opłaty za usługi rachunkowości, opłaty telefoniczne itp.)
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi i aktywów obrotowych.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	c.u.	Wynagrodzenie za poniesione nakłady (pracy, ziemi i kapitału), które nie są zasobami należącymi do posiadacza. Do nich zaliczają się: wynagrodzenia za pracę, czynsze i odsetki.
SE370	Wynagrodzenia	c.u.	Wynagrodzenia i ubezpieczenia społeczne (ubezpieczenie pracy) osób pobierających wynagrodzenia. Kwoty otrzymane przez pracowników zaliczonych do pracowników nieopłacanych (wynagrodzenia niższe aniżeli normalne płace) nie są uwzględniane.
SE375	Czynsze	c.u.	Czynsze za dodzierżawę ziemi rolniczej, budynków i koszty opłat dzierżawnych.

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE380	Odsetki	c.u.	Odsetki i opłaty finansowe płacone za kredyty zaciągnięte w celu zakupu ziemi, budynków, maszyn i wyposażenia, zwierząt oraz materiałów. Odsetki i opłaty finansowe za zobowiązania. Dopłaty do odsetek muszą być odjęte.

Tabela 2.1-5 Dopłaty

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE605	Dopłaty do działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są uwzględniane.
SE610	Dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Wszystkie dopłaty do produkcji roślinnej, łącznie z płatnościami wyrównawczymi/ płatnościami obszarowymi i dopłaty za odłogowanie ziemi.
SE611	Dopłaty wyrównawcze/płatności obszarowe	c.u.	Kwoty wypłacone producentom zbóż, roślin oleistych i białkowych uprawy (uprawy COP), w związku z obniżeniem cen dokonanych w ramach reformy WPR.
SE612	Dopłaty za odłogowanie	c.u.	Kwoty dopłat otrzymane przez producentów COP, zobowiązanych do odłogowania części posiadanej przez nich ziemi. Ta powierzchnia ziemi może być wykorzystana do uprawy określonych roślin na cele nieżywnościowe.
SE613	Pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	c.u.	Wszelkie pozostałe dopłaty do upraw polowych, ogrodnich i plantacji wieloletnich.
SE615	Dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Wszelkie dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego.
SE616	Dopłaty do produkcji mleka	c.u.	Kwota dopłat do produkcji mleka pomniejszona o kwotę obowiązujących opłat z tytułu współodpowiedzialności za gospodarowanie kwotą mleczną.
SE617	Dopłaty do pozostałego bydła	c.u.	Wszelkie dopłaty uzyskiwane z tytułu chowu bydła innego niż krowy mleczne, np. premie za cielęta płci męskiej, premie za młode byczki, premie za krowy mamki, itp.
SE618	Dopłaty do produkcji owiec i kóz	c.u.	Poza dopłatami do matek owczych i kozich, uwzględnione są dopłaty do produktów wytwarzanych z mleka koziego i owczego.
SE619	Pozostałe dopłaty do produkcji zwierzęcej	c.u.	Wszelkie inne dopłaty do zwierząt i do produktów pochodzenia zwierzęcego (obejmuje, wyjątkowo, kwoty dotyczące różnych wspieranych działalności produkcji zwierzęcej – mleka, wołowiny/cielęciny, owiec/kóz – w sytuacji kiedy otrzymanych kwot dopłat nie można przypisać do określonej działalności z powodu braku odpowiednio szczegółowych danych).
SE620	Pozostałe dopłaty	c.u.	Pozostałe dopłaty do działalności operacyjnej gospodarstwa, w szczególności odnoszące się do produkcji leśnej, agroturystyki, programów rolno-środowiskowych, zalesiania i pomocy strukturalnej. Ujmowane są w tej pozycji także granty i dopłaty do szkód oraz wyjątkowe dopłaty (agromonetarne refundacje itp.).
SE 621	Dopłaty rolno-środowiskowe	c.u.	
SE 622	Dopłaty do obszarów o niekorzystnych warunkach produkcji (LFA)	cu	
SE625	Dopłaty do zużycia pośredniego	c.u.	Wszelkie dopłaty do kosztów i nakładów poniesionych w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego.

Tabela 2.1-6 Saldo dopłat i podatków

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE600	Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego.

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE605	Dopłaty (z wyłączeniem dopłat do inwestycji)	c.u.	Dopłaty do działalności operacyjnej (bez dopłat do inwestycji). Dopłaty do odsetek i płatności za zaprzestanie działalności rolniczej nie są ujmowane. Ewidencja danych rachunkowych odbywa się na podstawie przyznanych należności, a nie uzyskanych płatności. Ma to na celu uzyskanie spójnego wyniku dla określonego roku obrachunkowego, biorąc pod uwagę produkcję, koszty i dopłaty.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem dopłat do inwestycji)	c.u.	Zasadą podstawową, odnoszącą się do wszystkich zapisów jest ewidencja danych według wartości netto (bez VAT). Ta zasada nie stwarza kłopotu w przypadku gdy posiadacz jest podatnikiem VAT na zasadach ogólnych. W przypadku gdy obowiązuje system rolniczy, różne kwoty VAT powinny być ewidencjonowane w taki sposób aby przy obliczaniu wyników, wszelkie korzyści z uczestnictwa w krajowym systemie VAT dla rolnictwa mogły zostać uwzględnione. Saldo VAT dla działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oblicza się po odjęciu od kwoty VAT należnego od sprzedaży i zwrotu ryczałtowej kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach).
SE390	Podatki	c.u.	Podatki i inne opłaty gospodarstwa rolnego (bez VAT i podatków osobistych posiadacza gospodarstwa rolnego), a także podatki i inne opłaty od ziemi i budynków.
SE405	Saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji	c.u.	Dopłaty i podatki nie mające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i premii za zaprzestanie produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną).
SE406	Dopłaty do inwestycji	c.u.	
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	c.u.	Ta premia może być wypłacana w postaci kwoty ryczałtowej lub rozpisana w okresie obejmującym wiele lat.
SE408	Podatek VAT zapłacony od inwestycji	c.u.	Przy obliczaniu dochodu jest ważne aby kwota tego podatku była ujmowana rozdzielnie od całkowitego salda VAT. VAT naliczony w ramach działalności inwestycyjnej stanowi zasadniczo dużą kwotę, która nie ma związku z produkcją danego roku obrachunkowego. Zatem gdyby ta kwota została uwzględniona w rachunku salda VAT, to nastąpiłoby zdeformowanie kwoty salda dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, a w rezultacie zdeformowanie rachunku wyników.

Tabela 2.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE131	Produkcja ogółem	c.u.	Suma wartości produkcji: roślinnej, zwierząt, zwierzęcej i pozostałej. Obejmuje sprzedaż i zużycie produktów roślinnych i zwierzęcych oraz zwierząt, zmianę stanu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych; zmianę wartości zwierząt pomniejszoną o zakup zwierząt oraz szereg produktów nierolniczych.
SE275	Zużycie pośrednie	c.u.	Obejmuje koszty bezpośrednie (z uwzględnieniem produktów wytworzonych w gospodarstwie rolnym) oraz koszty ogólnogospodarcze towarzyszące działalności operacyjnej w roku obrachunkowym.
SE600	Saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej	c.u.	Dopłaty i podatki mające związek z działalnością operacyjną w roku obrachunkowym. Saldo dopłat i podatków w ramach działalności operacyjnej obejmuje dopłaty i saldo VAT z działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego.
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	c.u.	Obejmuje produkcję ogółem pomniejszoną o zużycie pośrednie, następnie skorygowaną o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej.
SE360	Amortyzacja	c.u.	Amortyzacja środków trwałych wycenionych według wartości odtworzeniowej. W rachunku wyników pozycja amortyzacji środków trwałych odnosi się do całego roku obrachunkowego. Kwota amortyzacji jest ustalana na podstawie wartości odtworzeniowej. Amortyzacja dotyczy plantacji wieloletnich, budynków i wyposażenia trwałego, urządzeń melioracyjnych, maszyn i narzędzi. Nie oblicza się amortyzacji w przypadku ziemi i aktywów obrotowych.
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolnego	c.u.	Oplata za zaangażowanie trwałych czynników produkcji do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, bez względu na ich status własnościowy (obce lub własne). Ten parametr jest odpowiedni do porównań gospodarstw posiadających różną strukturę własnościową zaangażowanych czynników produkcji.
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	c.u.	Oplata za nakłady obcych czynników produkcji obejmuje wynagrodzenia siły roboczej, czynsze i odsetki.
SE405	Saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji	c.u.	Dopłaty i podatki nie mające związku z działalnością operacyjną gospodarstwa rolnego w roku obrachunkowym. Saldo to oblicza się poprzez odjęcie od kwoty dopłat do działalności inwestycyjnej i premii za zaprzestanie produkcji mleka kwoty VAT naliczonego (zapłaconego przy zakupach mających związek z działalnością inwestycyjną).
SE420	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u.	Oplata za zaangażowanie własnych czynników produkcji do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz oplata za ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym (strata lub zysk).

Tabela 2.1-8 Dochód na osobę

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE425	Wartość dodana netto	c.u./AWU	Wartość dodana netto na osobę pełnozatrudnioną (jednostkę przeliczeniową pracy).
SE430	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego	c.u./FWU	Dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego na osobę pełnozatrudnioną rodziny (jednostkę przeliczeniową pracy rodziny). [SE420 / SE015]

Tabela 2.1-9 Bilans finansowy gospodarstwa rolnego

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
SE436	Aktywa ogółem	c.u.	Obejmuje tylko aktywa stanowiące własność posiadacza. Dane kapitałowe są określone na podstawie wartości różnych pozycji aktywów na koniec roku obrachunkowego. Aktywa ogółem obejmują aktywa trwałe i aktywa bieżące.
SE441	Aktywa trwałe	c.u.	Aktywa trwałe obejmują ziemię rolniczą, budynki gospodarstwa rolnego i kapitał leśny oraz maszyny i urządzenia i zwierzęta stada podstawowego.
SE446	Ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcyjne	c.u.	Obejmuje ziemię rolniczą, urządzenia melioracyjne, uprawy trwałe, kwoty i inne przypisane prawa (włącznie z kosztami nabycia) oraz ziemię pod lasem. Kwoty produkcyjne (i inne przypisane prawa) uzyskane bezpłatnie nie są wyceniane jako aktywa (ewidencjonowana jest tylko ich sprzedaż).
SE450	Budynki	c.u.	Budynki i trwałe wyposażenie należące do posiadacza.
SE455	Maszyny i urządzenia	c.u.	Maszyny, ciągniki, samochody i ciężarówki, sprzęt nawadniający (bez sztuk o małej wartości bądź wykorzystywanych tylko w ciągu jednego roku).
SE460	Zwierzęta stada podstawowego	c.u.	Wartość na koniec roku obrachunkowego jałówek cielných, krów mlecznych, innych krów, matek kozich i owczych oraz loch.
SE465	Aktywa bieżące	c.u.	Aktywa bieżące obejmują zwierzęta stada obrotowego oraz kapitał obrotowy (zapasy produktów rolnych i pozostałe aktywa obrotowe).
SE470	Zwierzęta stada obrotowego	c.u.	Uwzględnia się wartość wszystkich zwierząt produkcyjnych (poza zwierzętami stada podstawowego) według stanu na koniec roku obrachunkowego.
SE475	Zapasy produktów rolniczych	c.u.	Obejmuje się wartość wszystkich produktów pochodzenia roślinnego i zwierzęcego według stanu na koniec roku obrachunkowego -bez młodych (nieowocujących) plantacji.
SE480	Pozostałe aktywa obrotowe	c.u.	Ujmowane są w tej pozycji: wartość upraw na pniu, udziały gospodarstwa rolnego w jednostkach rolniczych, kwoty należności krótkoterminowych, stan gotówki w kasie i w banku (kwota niezbędna do bieżącego funkcjonowania gospodarstwa rolnego).
SE485	Zobowiązania ogółem	c.u.	Wartość wszystkich pozostających do spłaty zobowiązań długo-, średnio- i krótkoterminowych według stanu na koniec roku obrachunkowego.
SE490	Kredyty długo- i średnioterminowe	c.u.	Ujmowane są kredyty zaciągnięte na okres dłuższy niż jeden rok.
SE495	Kredyty krótkoterminowe	c.u.	Dotyczy kredytów zaciągniętych na okres krótszy niż jeden rok oraz innych zobowiązań finansowych.

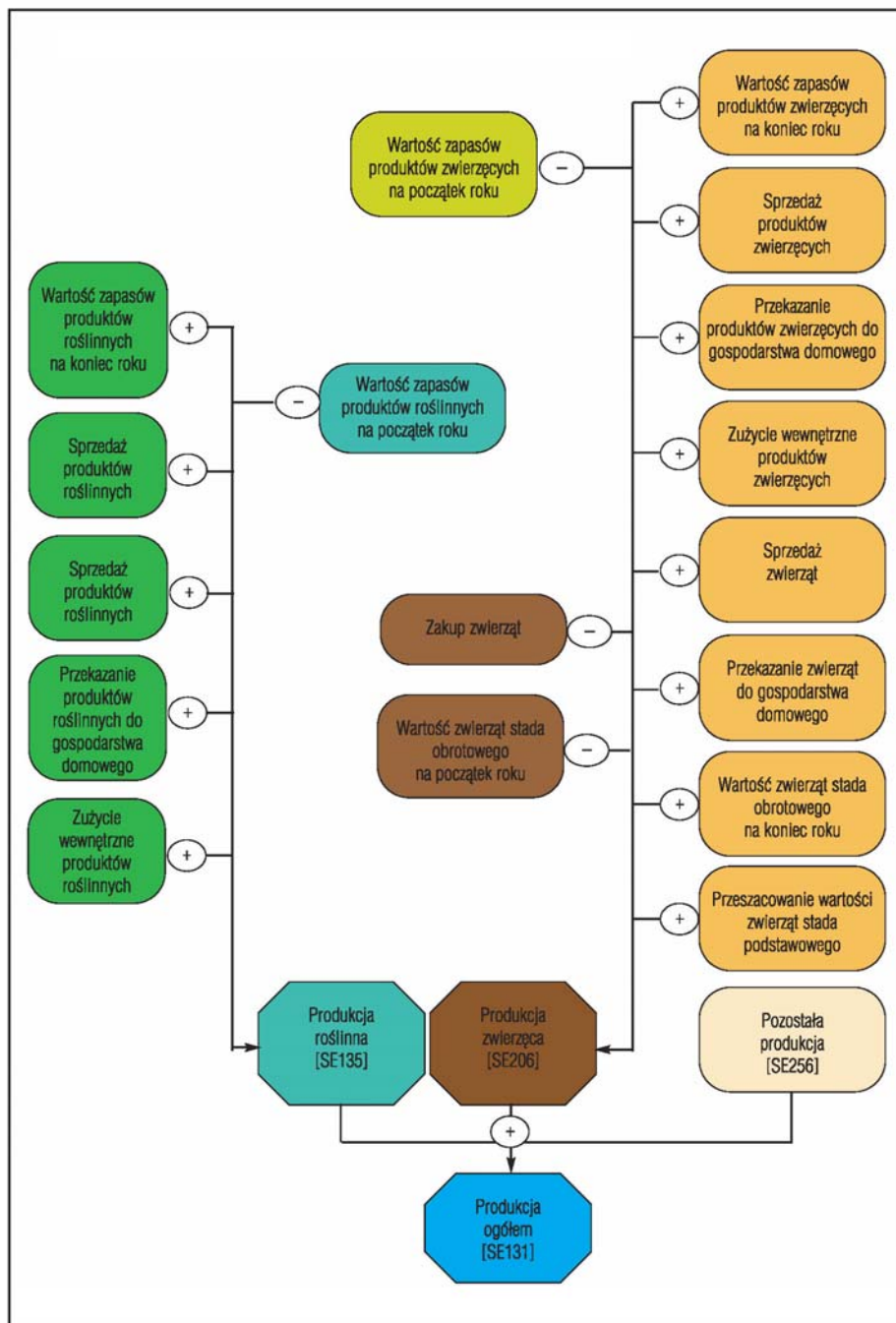
Tabela 2.1-10 Wskaźniki finansowe

Symbol	Zmienna	J.m.	Sposób obliczenia, uwagi
SE501	Kapitał własny	c.u.	Odzwierciedla wartość aktywów ogółem pomniejszoną o wartość zobowiązań ogółem.
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	c.u.	Odzwierciedla wartość kapitału własnego na koniec roku obrachunkowego pomniejszoną o wartość kapitału własnego na początek roku obrachunkowego.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa rolnego	c.u.	Odzwierciedla średnią arytmetyczną wartość kapitału pracującego na koniec roku obrachunkowego i wartość kapitału pracującego na początek roku obrachunkowego. Na wartość kapitału pracującego składa się wartość zwierząt, upraw trwałych, urządzeń melioracyjnych, budynków, maszyn i urządzeń oraz kapitału obrotowego. Nie są ujmowane kwoty i inne prawa, które nigdy nie mogą być oddzielane od wartości ziemi. Parametr ten obliczany jest tylko w sytuacji, gdy wartość ziemi jest rejestrowana rozdzielnie od wartości budynków.
SE516	Inwestycje brutto	c.u.	Inwestycje brutto.
SE521	Inwestycje netto	c.u.	Inwestycje netto obejmują wartość zakupionych środków trwałych pomniejszoną o wartość sprzedanych środków trwałych w roku obrachunkowym oraz o obliczoną amortyzację dla roku obrachunkowego.
SE526	Cash Flow I	c.u.	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. 1) Obejmuje przychody pomniejszone o wydatki w roku obrachunkowych w ramach działalności operacyjnej. Nie są uwzględnione operacje dotyczące działalności inwestycyjnej oraz finansowej (zaciąganie kredytów i spłata rat). Ten parametr jest zbliżony do parametru obliczanego przez EUROSTAT na podstawie danych makroekonomicznych. lub 2) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o saldo dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej oraz o saldo dopłat i podatków dotyczących inwestycji. Lub 3) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt i pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Lub 4) przychody pomniejszone rozchody w roku obrachunkowym. Lub 5) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o salda: o dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej, o dopłat i podatków dotyczących inwestycji, o salda operacji dotyczących działalności inwestycyjnej, o salda operacji w ramach działalności finansowej (zaciągania i kredytów i spłaty zadłużenia). Lub 6) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt i pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Do tego dodane: o dopłaty dotyczące działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego, o saldo VAT, o dopłaty dotyczące inwestycji pomniejszone o podatki od inwestycji,

<i>Symbol</i>	<i>Zmienna</i>	<i>J.m.</i>	<i>Sposób obliczenia, uwagi</i>
			- o sprzedaż aktywów trwałych pomniejszona o zakup aktywów trwałych, - o stan kredytów na koniec roku pomniejszony o stan kredytów na początek roku.
SE530	Cash Flow II	c.u	Ukazuje zdolność gospodarstwa rolnego do samofinansowania swojej działalności i tworzenia oszczędności. Są to: 1) przychody pomniejszone rozchody w roku obrachunkowym. Lub 2) przychody netto z działalności rolniczej i innych przychodów powiększone o salda: - o dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej, - o dopłat i podatków dotyczących inwestycji, - o salda operacji dotyczących działalności inwestycyjnej, 3) salda operacji w ramach działalności finansowej (zaciągania i kredytów i spłaty zadłużenia). Lub 4) sprzedaż produktów powiększona o inne przychody i o sprzedaż zwierząt a pomniejszona o wydatki kosztowe i zakup zwierząt. Do tego dodane są: - o dopłaty dotyczące działalności operacyjnej pomniejszone o podatki gospodarstwa rolnego, - o saldo VAT, - o dopłaty dotyczące inwestycji pomniejszone o podatki od inwestycji, - o sprzedaż aktywów trwałych pomniejszona o zakup aktywów trwałych, - o stan kredytów na koniec roku pomniejszony o stan kredytów na początek roku.

2.2. Schematy obliczania kategorii ekonomicznych

W tym rozdziale zamieszczone są schematy obliczania podstawowych parametrów ekonomicznych zawartych w „Wynikach Standardowych FADN”. Schematy opracowano na podstawie materiałów zamieszczonych na stronie internetowej pod adresem http://europa.eu.int/comm/agriculture/rice/index_en.cfm.

Schemat 1. Sposób rachunku wartości produkcji ogółem

Schemat 1 ilustruje sposób obliczenia wartości produkcji ogółem uzyskanej w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Składa się na nią wartość produkcji roślinnej, wartość produkcji zwierzęcej i wartość pozostałej produkcji.

W rachunku produkcji uwzględniana jest sprzedaż produktów, zmiana stanu zapasów, zużycie wewnętrzne i przekazanie do gospodarstwa domowego. Dzięki takiemu podejściu uzyskuje się pełne odzwierciedlenie obrotu produktami gotowymi – transakcje rynkowe, przekazania nieodpłatne oraz transfery produktów w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego. Wartość zużycia wewnętrznego produktów potencjalnie towarowych jest obojętna dla poziomu określonych nadwyżek ekonomicznych, gdyż znajduje się ona po obu stronach rachunku (produkcyjnej i kosztowej).

Schemat 2. Sposób obliczania szacunkowej zmiany wartości zwierząt stada podstawowego

$$\text{REGIDX}_n = \frac{\frac{W_{kn}}{L_{kn}}}{\frac{W_{pn}}{L_{pn}}}$$

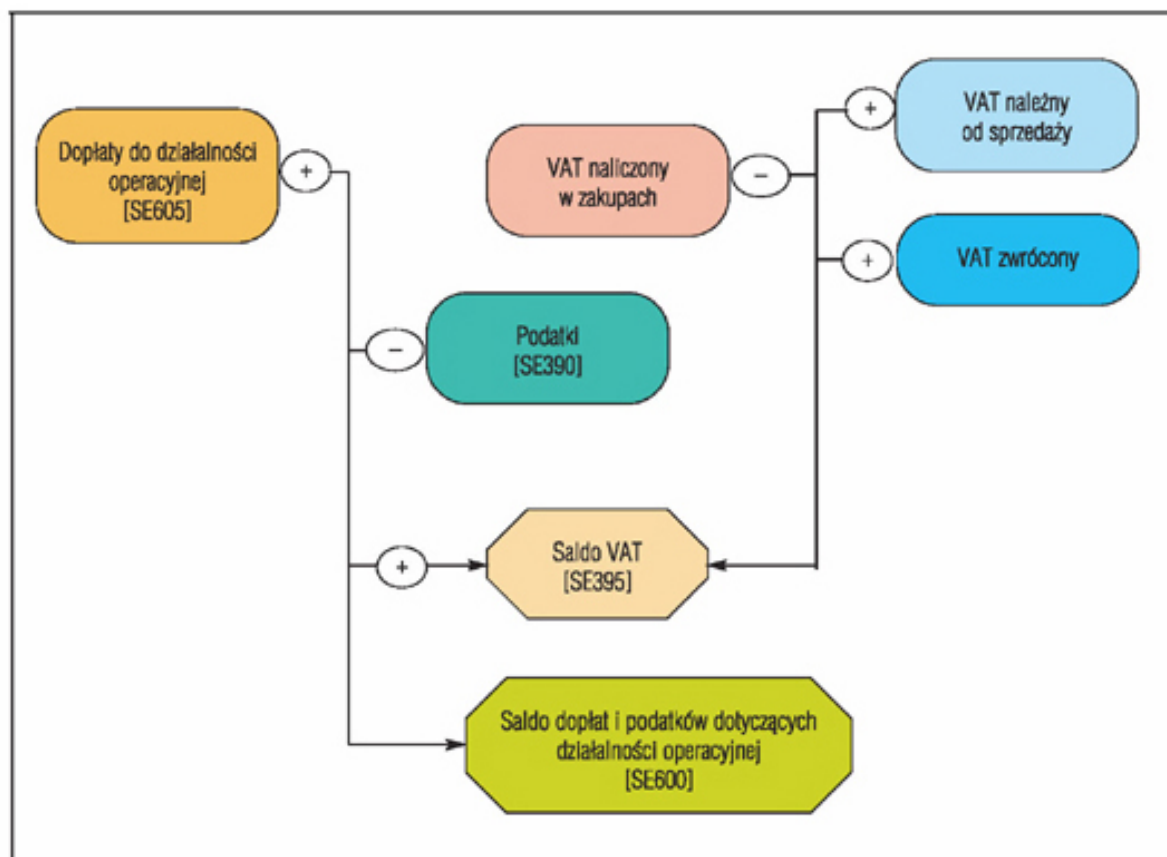
$$\text{LVVAL}_n = \left(\frac{W_{kn}}{\text{REGIDX}_n} - W_{pn} \right) \times \frac{(1 + \text{REGIDX}_n)}{2}$$

gdzie:

REGIDX - index cen;
Wk - wartość na koniec roku obrachunkowego;
n - grupa zwierząt;
Lk - liczba zwierząt na koniec roku obrachunkowego;
Wp - wartość na początek roku obrachunkowego;
Lp - liczba zwierząt na początek roku obrachunkowego;
LWAL - zmiany wartości zwierząt.

W rachunku wartości produkcji zwierzęcej uwzględniona jest szacunkowa zmiana wartości zwierząt stada podstawowego, spowodowana zmianą cen w roku obrachunkowym. Wartość przeszacowania zwierząt stada podstawowego została wyodrębniona jako zmienna systemowa SE211. Umożliwia to na uznaniowe pominięcie tego składnika w rachunku wartości produkcji i następnie określonych nadwyżek ekonomicznych. Ponadto w rachunku wartości produkcji zwierzęcej odejmowana jest wartość zakupionych zwierząt, dzięki czemu rachunek wyników obrazuje zrealizowaną produkcję własną. Z tego też powodu wartość zakupionych zwierząt nie znajduje się w strukturze kosztów gospodarstwa rolnego.

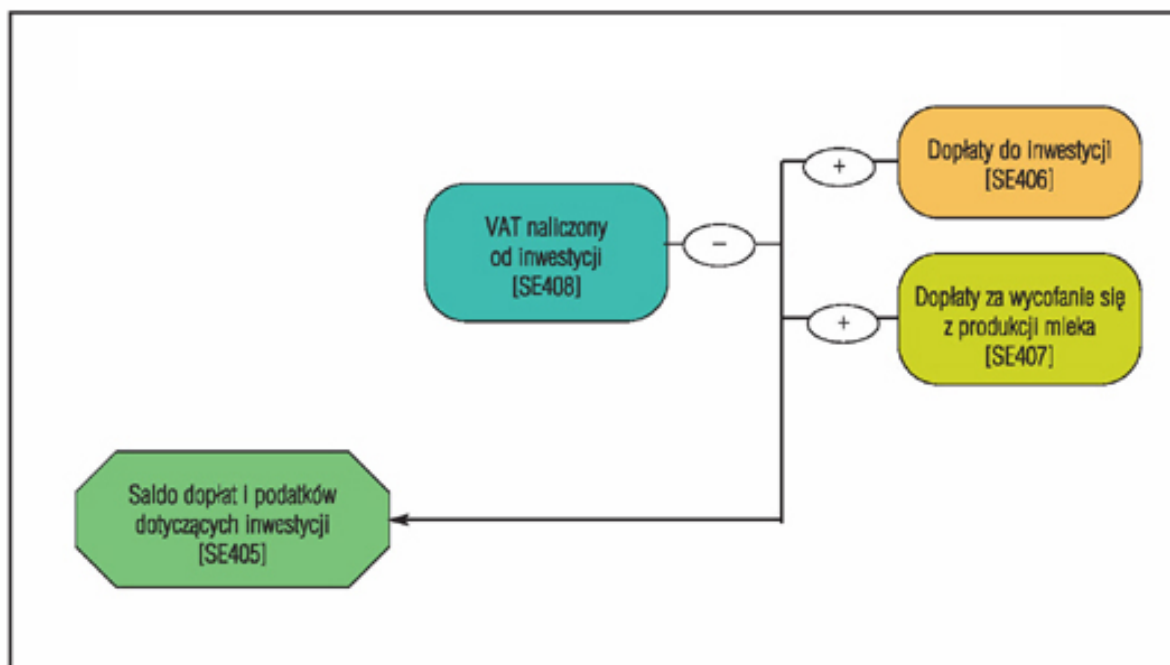
Schemat 3. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej

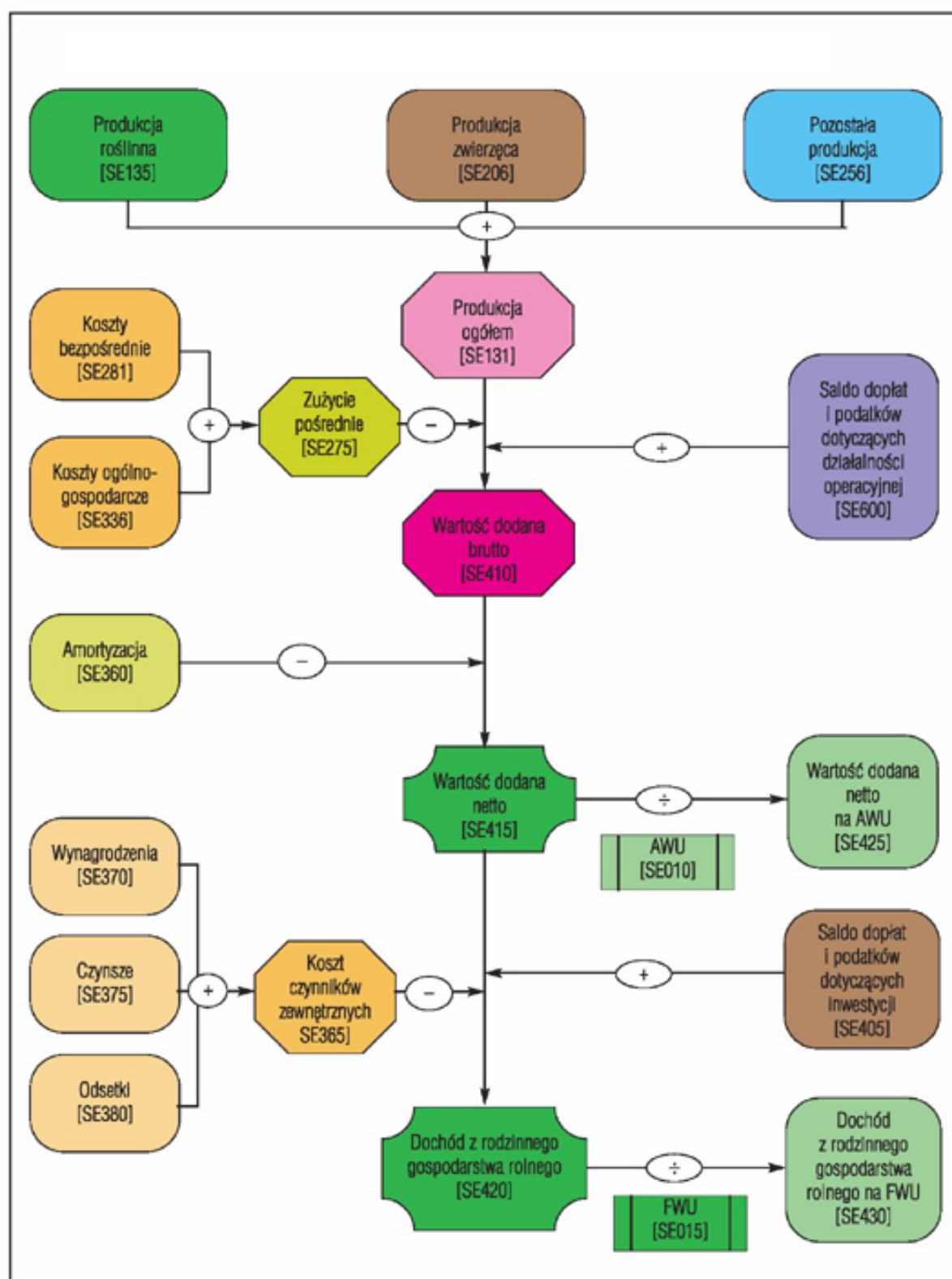
W grupie kosztów (pozycja zużycie pośrednie) pominięte są podatki należne z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego i prowadzonej działalności rolniczej (patrz: Tabela 2.1-4). Podatki te są uwzględnione w rachunku salda rozliczeń z budżetami (patrz: Tabela 2.1-6 oraz Schemat 3). Dzięki takiemu grupowaniu możliwe jest określenie poziomu transferów wartości dodanej pomiędzy gospodarstwem rolnym, a innymi sektorami gospodarki narodowej. Wartość ujemna zmiennej SE600 oznacza transfer środków pieniężnych poza gospodarstwo rolne.

Schemat 4. Sposób obliczania salda dopłat i podatków dotyczących inwestycji

Saldo to wpływa na wielkość zrealizowanego dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dodatnia wartość tego salda wskazuje na wsparcie przez budżet działalności inwestycyjnej gospodarstwa rolnego.

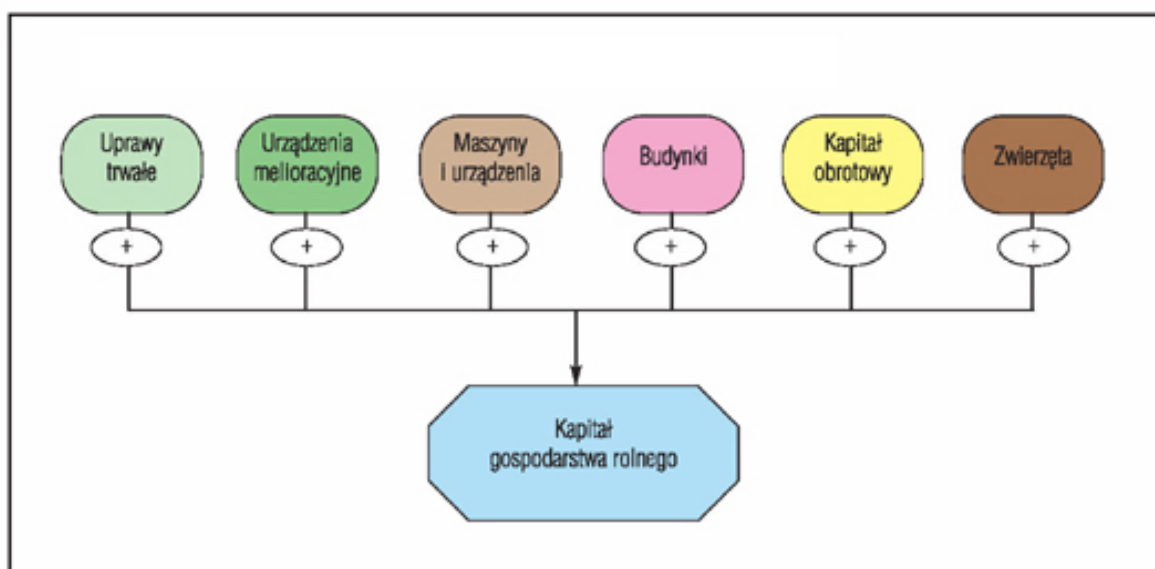
Schemat 5 Sposób obliczania dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego

Schemat 5 przedstawia sposób obliczenia poszczególnych kategorii nadwyżek ekonomicznych. Pierwszą nadwyżką jest wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego. Oblicza się ją poprzez odjęcie zużycia pośredniego od produkcji ogółem i dodanie salda

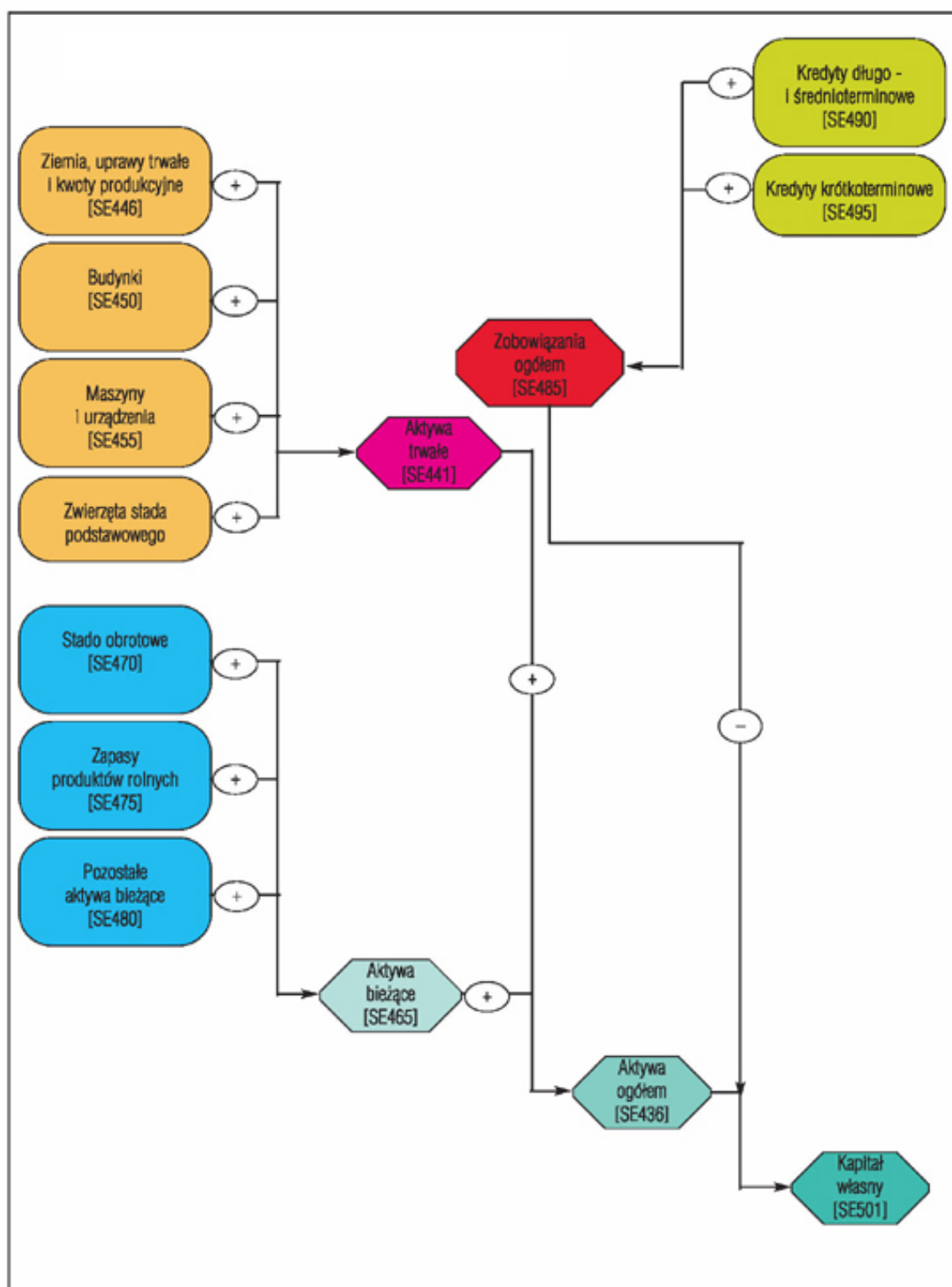
dopłat i podatków dotyczących działalności operacyjnej. Dopłaty zwiększają wartość dodaną brutto, a podatki (nie były one uwzględnione w zużyciu pośrednim) powodują jej zmniejszenie. Po odjęciu amortyzacji od wartości dodanej brutto uzyskuje się wartość dodaną netto gospodarstwa rolnego. W kolejnym etapie odejmuje się od wartości dodanej netto koszt czynników zewnętrznych i dodaje saldo dopłat i podatku VAT dotyczących inwestycji. W ten sposób uzyskuje się podstawową nadwyżkę ekonomiczną uzyskiwaną w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego, określaną pojęciem dochodu z rodzinnego gospodarstwa rolnego. Dochód ten stanowi opłatę za własne czynniki wytwórcze (praca, ziemia i kapitał) zaangażowane do działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego oraz ryzyko podejmowane przez prowadzącego gospodarstwo rolne w roku obrachunkowym.

Schemat 6. Obliczenie kapitału gospodarstwa rolnego

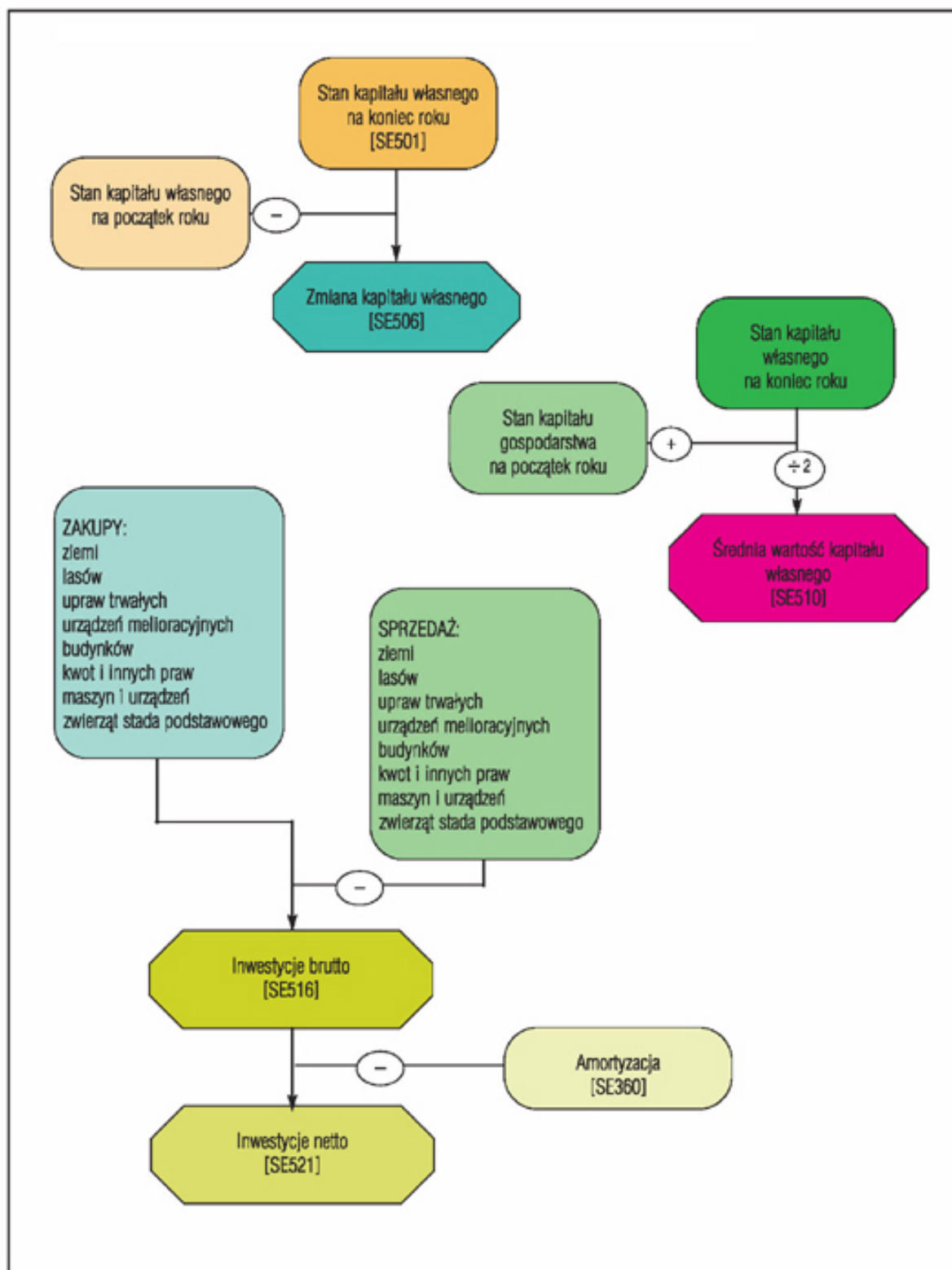
Do kapitału gospodarstwa rolnego nie wlicza się wartości ziemi oraz przypisanych do niej kwot produkcyjnych i innych praw.

Schemat 7. Sposób prezentacji bilansu finansowego gospodarstwa rolnego

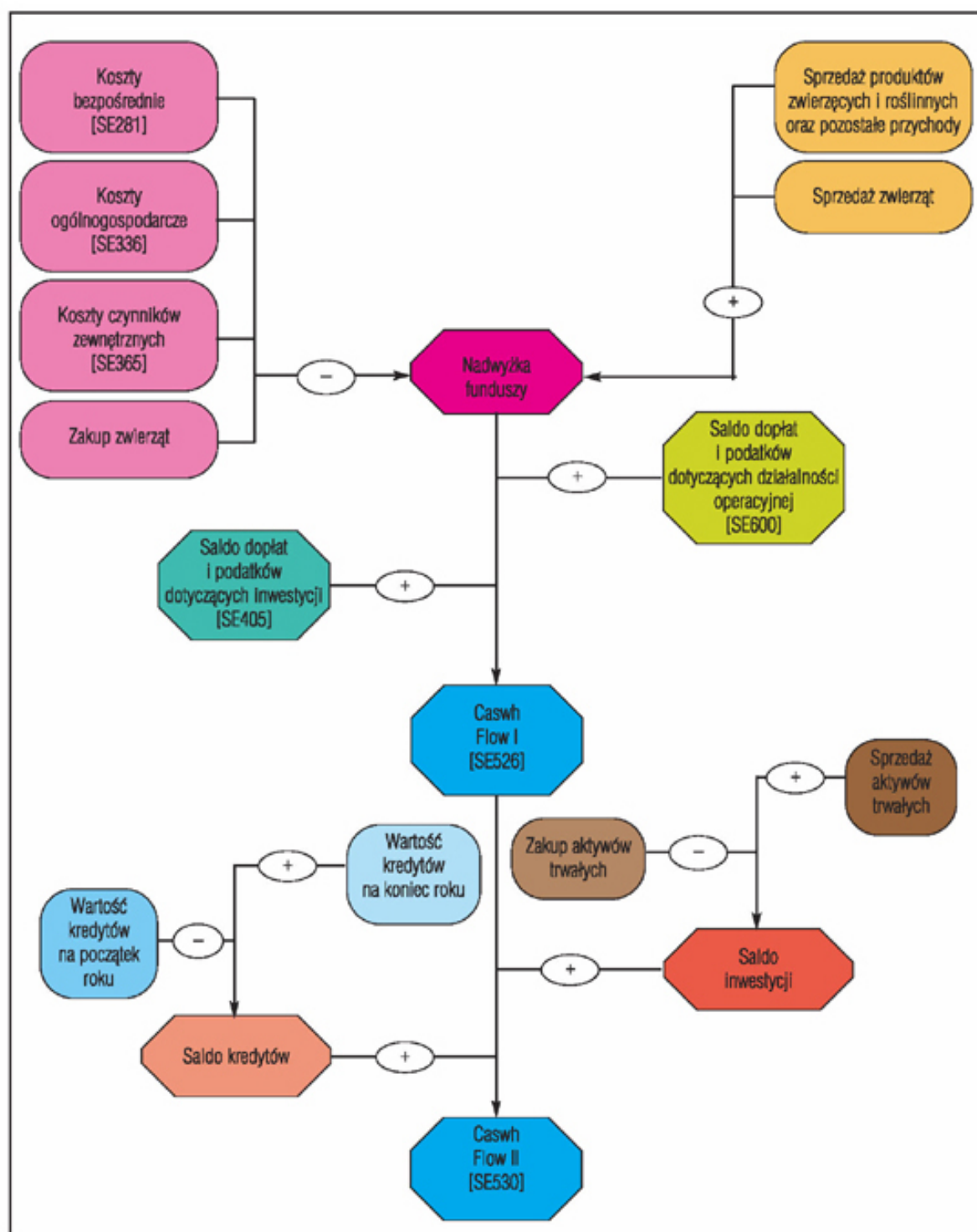
Bilans finansowy gospodarstwa rolnego prezentowany jest w formie syntetycznej. Po stronie aktywów wyróżniono dwie grupy aktywów: aktywa trwałe składające się z 4 grup rzeczowych i aktywa bieżące – składające się z 3 grup rzeczowych. Kapitał własny obliczany jest jako różnica pomiędzy wartością aktywów ogółem i zobowiązań ogółem.

Schemat 8. Sposób obliczania wybranych wskaźników bilansowych i finansowych.

Na schemacie zaprezentowany jest sposób obliczania czterech wskaźników: dwóch bilansowych – zmiany kapitału własnego i średniej wartości kapitału gospodarstwa rolnego oraz dwóch finansowych: inwestycji brutto i inwestycji netto.

**Schemat 9. Sposób obliczania sald przepływu środków pieniężnych:
Cash Flow I i Cash Flow II**

Na schemacie zaprezentowano sposób obliczania dwóch rodzajów sald przepływu pieniędzy w roku obrachunkowych: Cash Flow I – stanowiącego saldo przepływu pieniędzy w ramach działalności operacyjnej gospodarstwa rolnego i Cash Flow II - stanowiącego saldo ze wszystkich trzech działalności gospodarstwa rolnego (operacyjnej, finansowej i inwestycyjnej).

3. Uwagi do Wyników Standardowych FADN

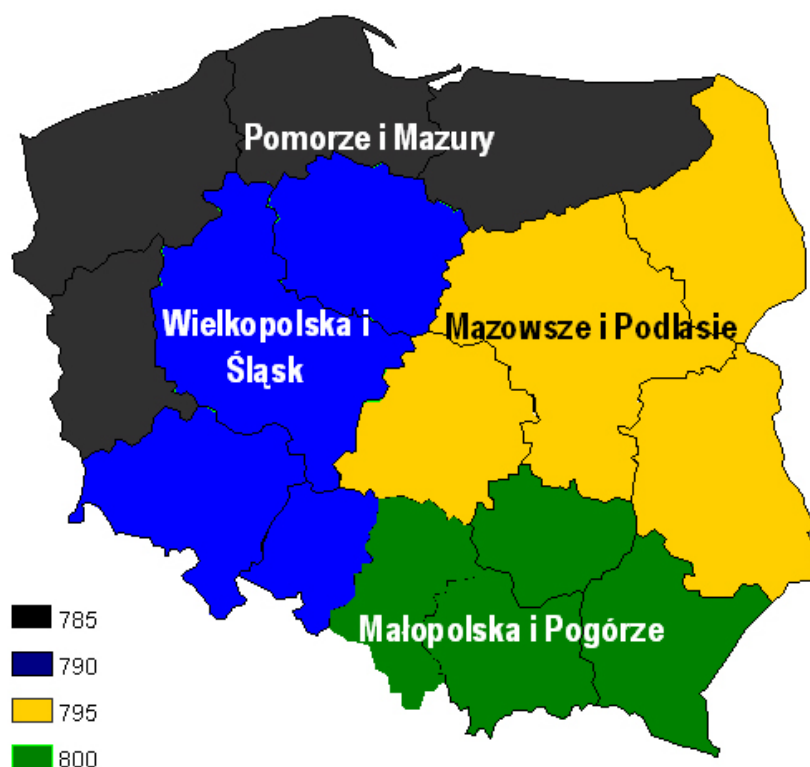
3.1. Informacje o zbieraniu danych rachunkowych w Polsce

Według danych Powszechnego Spisu Rolnego 2002 (PSR 2002), działalność rolniczą prowadzi 2 172 205 gospodarstw rolnych. Z tej liczby tylko 745 023 gospodarstwa posiadają wielkość ekonomiczną przekraczającą 2 ESU, będącą minimalnym progiem wielkości ekonomicznej gospodarstw włączonych do pola obserwacji FADN w Polsce.

Gospodarstwa rolne zostały sklasyfikowane według zasad w pełni zharmonizowanych z przepisami UE ustalającymi tzw. Wspólnotową Typologię Gospodarstw Rolnych.

W klasyfikacji gospodarstw rolnych zostały użyte parametry standardowych nadwyżek bezpośrednich SGM „2000”. Parametry te zostały obliczone w IERiGŻ przy udziale ekspertów z IUNG oraz SGGW. Obliczono zestawy parametrów SGM dla czterech wydzielonych w Polsce regionów rolniczych.

Schemat 1. Podział Polski na regiony FADN

Opracowanie na podstawie: Rozporządzenie Komisji (WE) nr 730/2004 z dnia 19 kwietnia 2004r. dostosowujące rozporządzenie (EWG) nr 1859/82 dotyczące wyboru gospodarstw rolnych przekazujących dane do celów określenia dochodów gospodarstw rolnych w następstwie przystąpienia Republiki Czeskiej, Estonii, Cypru, Łotwy, Litwy, Węgier, Malty, Polski, Słowenii i Słowacji do Unii Europejskiej.

Algorytm do przeprowadzenia klasyfikacji gospodarstw rolnych według zasad Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych został opracowany w IERiGŻ na podstawie odpowiednich przepisów Unii Europejskiej - Decyzja Komisji EEC/85/377 (Dz. U. L 220, 17.08.1985).

3.2. Zbiór gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość we współpracy z IERiGŻ

Przedmiotem badań prowadzonych w IERiGŻ były gospodarstwa rolne o powierzchni powyżej 1 ha użytków rolnych. Gospodarstwa były dobierane do badań w sposób celowy, z wykorzystaniem wiedzy eksperckiej o zróżnicowaniu gospodarstw rolnych w Polsce. W „Wynikach Standardowych FADN”, zawarte są dane z gospodarstw rolnych których wielkość ekonomiczna stanowiła co najmniej 2 ESU. Odpowiada to 9 523,73 zł wartości standardowej nadwyżki bezpośredniej wytworzonej w gospodarstwie, obliczonej według parametrów SGM „2000”⁵.

Każde gospodarstwo rolne, prowadzące rachunkowość we współpracy z IERiGŻ - do roku 2003 włącznie (patrz: Tabela 3.2-2) reprezentuje pewną liczbę podobnych gospodarstw ze swojej warstwy⁶ (patrz: Tabela 3.2-1). W 2003 r. dane z 1009 gospodarstw zostały wprowadzone do komputerowej bazy danych stanowiącą podstawę empiryczną do wykonywania analiz i opracowań. Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia należy stwierdzić, że próba nie jest statystycznie reprezentatywna dla gospodarstw towarowych funkcjonujących w Polsce. Z tego powodu prezentowane wyniki nie są reprezentatywnymi, obrazującymi stan całego sektora towarowych gospodarstw rolnych, lecz jedynie dla tych grup gospodarstw, które dostarczyły danych rachunkowych.

Gospodarstwa rolne, których wielkość ekonomiczna ukształtowała się poniżej założonego progu (2 ESU) umieszczono w kolumnach „DPP” i wierszach „9”. Wyniki tej grupy gospodarstw rolnych nie są prezentowane w Wynikach Standardowych.

Pozycje wartościowe dotyczące produkcji, kosztów i inwestycji wyrażone są wg wartości brutto (z VAT). W 2003 r. polscy rolnicy podlegali zwolnieniu podmiotowemu z podatku od towarów i usług, nazywanym w skrócie VAT, a w związku z tym rolnicy prowadzili ewidencję zdarzeń w standardzie uniemożliwiającym ustalenie wartości netto oraz kwoty VAT.

W prezentowanej edycji Wyników Standardowych dotyczących roku 2003, wartości pieniężne wyrażone są w polskich jednostkach monetarnych - złotych.

⁵ Przyjęto 1 EURO = 3,96822 zł ($3,96822 \times 1\,200 \times 2 = 9\,523,73$).

⁶ Procedura losowania w ramach badań reprezentacyjnych wymaga podzielenia populacji (i oczywiście próbki) na warstwy według trzech kryteriów: typu rolniczego, wielkości ekonomicznej, regionu.

Tabela 3.2-1 Rozkład gospodarstw rolnych w Polsce⁸

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo male [XS]	Male [S]	Średnio – male [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	0	73 374	49 903	22 357	7 731	1 659	1 050	156 074
	Warzywnictwo, kwiaciarstwo [C]	0	6 115	7 381	6 475	4 916	1 326	263	26 476
	Winnice [D]	0	0	1	0	0	0	0	1
	Uprawy trwałe [E]	0	9 676	8 665	5 084	1 238	218	96	24 977
	Bydło mleczne [F]	0	13 212	13 078	11 071	2 987	86	11	40 445
	Zwierzęta przeżuujące [G]	0	16 019	11 942	11 337	6 191	498	100	46 087
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	0	12 198	13 929	15 498	13 290	3 629	886	59 430
	Mieszane [I]	0	149 804	134 671	77 274	26 522	2 226	1 036	391 533
9		1 427 182	0	0	0	0	0	0	1 427 182
RAZEM		1 427 182	280 398	239 570	149 096	62 875	9 642	3 442	2 172 205

Zródło: GUS, Departament Statystyki Rolnictwa i Środowiska (na podstawie populacji gospodarstw badanych w Powszechnym Spisie Rolnym w 2002 roku; klasyfikacja z użyciem, SGM „2000”; kurs wymiany 1 euro = 3,96822 zł).

Tabela 3.2-2 Rozkład gospodarstw rolnych w próbie IERiGŻ

		DPP	Klasy według ES6						RAZEM
			Bardzo male [XS]	Male [S]	Średnio – male [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]	
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]		39	59	68	59	18	3	246
	Warzywnictwo, kwiaciarstwo [C]		0	2	0	2	2	0	6
	Winnice [D]								
	Uprawy trwałe [E]		3	15	11	4	1	0	34
	Bydło mleczne [F]		10	17	25	13	0	1	66
	Zwierzęta przeżuujące [G]		6	14	31	53	8	0	112
	Zwierzęta ziarnożerne [H]		2	10	21	40	9	2	84
	Mieszane [I]		56	116	164	102	18	5	461
9									
RAZEM			116	233	320	273	56	11	1009

⁸ Wyjaśnienie oznaczenia TF8 i ES6 zawiera Tabela 1.4-1 oraz Tabela 1.4-2.

Tabela 3.2-3 Wagi gospodarstw w poszczególnych warstwach w próbie IERiGŻ

		Klasy według ES6					
		Bardzo małe [XS]	Małe [S]	Średnio – małe [MS]	Średnio – duże [ML]	Duże [L]	Bardzo duże [XL]
Typy według TF8	Uprawy polowe [AB]	1 881,38	845,81	328,78	131,03	92,17	350,00
	Warzywnictwo, kwiaciarstwo [C]	-	3 690,50	-	2 458,00	663,00	-
	Winnice [D]	-	-	-	-	-	-
	Uprawy trwałe [E]	3 225,33	577,67	462,18	309,50	218,00	-
	Bydło mleczne [F]	1 321,20	769,29	442,84	229,77	-	11,00
	Zwierzęta przeżuwające [G]	2 669,83	853,00	365,71	116,81	62,25	-
	Zwierzęta ziarnożerne [H]	6 099,00	1 392,90	738,00	332,25	403,22	443,00
	Mieszane [I]	2 675,07	1 160,96	471,18	260,02	123,67	207,20

W niniejszej wersji wyników standardowych FADN, zastosowano zmodyfikowane klasy wielkości ekonomicznej do grupowania gospodarstw rolnych. Przesłanką modyfikacji klasyfikacji wg ES-6, był specyficzny rozkład zbioru gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość dla IERiGŻ. W strukturze gospodarstw rolnych dominują gospodarstwa małe, przez co ich podstawowa ilość lokuje się w trzech pierwszych klasach wielkości ES-6.

Klasyfikacja gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych wyrażonej w ha, jest rzadziej stosowaną (patrz: Tabela 3.2-4) w typologii UE (Rozporządzenie 99/725/EEC). Tego grupowania także nie stosuje się w Wynikach Standardowych FADN. W publikacjach Komisji UE została ona wyparta przez grupowanie według parametrów ekonomicznych, ustalanych w ramach Wspólnotowej Typologii Gospodarstw Rolnych. Do zamieszczenia wyników gospodarstw pogrupowanych według kryterium zasobów ziemi, skłoniło nas duże zainteresowaniem krajowych użytkowników, przyzwyczajonych do tego rodzaju statystyki powszechnie stosowanej w Polsce (m.in. w GUS).

Tabela 3.2-4 Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Wyszczególnienie	Powierzchnia użytków rolnych w ha
bardzo małe (AXS)	≤ 5
małe (AS)	$5 \leq 10$
średnio – małe (AMS)	$10 \leq 20$
średnio – duże (AML)	$20 \leq 30$
Duże (AL)	$30 \leq 50$
bardzo duże (AXL)	> 50

4. Wyniki standardowe FADN, z próby gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość w 2002 r. we współpracy z IERiGŻ

Prezentowane dane są średnimi ważonymi z grupy gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość.

4.1. Grupowanie gospodarstw rolnych według typów rolniczych

Tabela 4.1-1 Populacja i próba gospodarstw według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwałe (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożerne (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	1 009	247	5	34	65	112	85	461
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600

Tabela 4.1-2 Struktura produkcji według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe	Uprawy ogrodnicze	Pozostałe trwale	Bydło mleczne	Zwierz. w sys. wypasowym	Zwierz. ziarnożern e	Uprawy i zwierz. różne
				(1)	(2)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	16,9	16,5	.	11,5	12,9	19,9	25,7	15,5
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,705	1,602	.	3,612	1,556	1,965	1,520	1,600
SE011	Nakłady pracy	h	4 231	3 898	.	8 608	3 958	5 126	3 885	3 955
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,378	1,192	.	1,676	1,456	1,690	1,275	1,400
SE016	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	h	3 462	2 908	.	4 151	3 717	4 450	3 299	3 439
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,326	0,410	.	1,936	0,100	0,275	0,245	0,200
SE021	Nakłady pracy opłaconej	h	768	989	.	4 457	241	675	586	516
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	33,7	50,0	.	12,4	21,6	33,9	27,9	29,4
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolniczych	ha	11,4	18,5	.	3,3	5,6	9,7	9,3	10
SE035	zboża	ha	21,38	37,12	.	0,92	7,77	11,04	22,67	18,80
SE041	inne uprawy polowe	ha	4,82	9,73	.	0,22	1,00	1,50	2,35	4,40
SE046	warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,22	0,65	.	0,11	0,01	0,00	0,01	0,10
SE050	winnice	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	uprawy trwałe	ha	0,51	0,41	.	10,70	0,02	0,01	0,01	0,10
SE055	sady	ha	0,51	0,41	.	10,70	0,02	0,01	0,01	0,10
SE060	gaje oliwne	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	uprawy pastewne	ha	6,9	2,6	.	0,5	13,2	20,7	1,5	6,5
SE072	ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	20,8	8,5	.	0,4	19,7	30,7	46,3	22,1
SE085	krowy mleczne	LU	6,10	1,35	.	0,24	13,95	19,54	0,51	5,80
SE090	pozostałe bydło	LU	3,28	1,40	.	0,03	4,44	9,52	0,55	3,40
SE095	owce i kozy	LU	0,19	0,31	.	0,00	0,00	0,01	0,01	0,20
SE100	trzoda chlewna	LU	10,70	4,78	.	0,02	1,13	1,48	44,79	12,00
SE105	drób	LU	0,00	0,00	.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE110	Plon pszenicy	q/ha	44,7	45,4	.	31,9	45,5	39,4	44,1	44,1
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	77,1	75,8	.	.	80,0	76,0	75,1	78,8
SE120	Liczba LU zwierząt przeżuujących na 1 ha pow. paszowej	LU/ha	1,38	1,18	.	0,54	1,40	1,40	0,70	1,45
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 765	3 261	.	3 313	4 849	5 269	3 514	4 535

Tabela 4.1-3 Produkcja według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	136 179	.	109 310	85 505	133 319	188 654	110 081
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	66 409	115 684	.	108 064	19 162	26 132	52 818	56 156
SE140	zboża	zł	38 790	70 879	.	882	12 050	15 312	41 442	33 687
SE145	rośliny białkowe	zł	520	942	.	0	104	307	838	387
SE150	ziemniaki	zł	6 891	7 469	.	362	3 605	4 806	3 646	8 664
SE155	buraki cukrowe	zł	6 929	13 932	.	0	966	1 794	3 973	6 396
SE160	rośliny oleiste	zł	3 445	8 681	.	194	0	555	1 099	2 537
SE165	rośliny przemysłowe	zł	381	904	.	0	120	27	29	321
SE170	warzywa i kwiaty	zł	3 201	8 882	.	3 234	114	31	1 022	1 598
SE175	owoce	zł	4 269	2 098	.	102 363	51	28	47	562
SE180	owoce cytrusowe	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE185	wina i winogrona	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE190	oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE195	roślin pastewne	zł	1 520	825	.	3	2 105	3 271	322	1 720
SE200	inne rośliny i produkty roślinne	zł	464	1 073	.	1 024	48	1	400	284
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	55 630	17 345	.	911	65 748	105 882	134 550	52 338
SE211	zmiana wartości zwierząt	zł	422	-1 672	.	-613	4 152	6 608	1 598	-637
SE216	mleko krowie z przetwory z mleka	zł	23 216	3 021	.	596	53 762	88 032	1 291	19 858
SE220	wołowina i cielęcina	zł	4 129	1 911	.	29	7 211	12 799	1 461	3 553
SE225	wieprzowina	zł	25 327	9 116	.	13	4 085	4 380	122 971	26 128
SE230	owce i kozy	zł	177	265	.	0	0	1	3	244
SE235	drob	zł	1 935	2 104	.	26	117	38	6 477	1 885
SE240	jaja	zł	151	162	.	43	181	94	158	162
SE245	mleko owcze i kozie	zł	11	8	.	0	81	0	38	2
SE251	inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	684	758	.	204	311	538	2 152	505
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 801	3 151	.	335	595	1 304	1 286	1 587
SE260	spożycie	zł	3 348	2 514	.	1 459	2 585	3 250	4 511	3 859
SE265	zużycie wewnętrzne	zł	21 318	13 986	.	1 331	18 963	23 962	38 946	23 246

Tabela 4.1-4 Koszty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE270	Koszty ogółem	zł	96 365	111 787	.	103 395	55 759	91 720	142 290	86 599
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	84 198	.	37 626	42 759	69 048	119 627	68 384
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	54 807	59 797	.	17 322	30 632	51 122	98 847	51 443
SE285	:nasiona i sadzonki	zł	6 080	10 815	.	1 196	2 540	3 756	4 541	5 297
SE295	:nawozy	zł	11 710	20 208	.	2 680	4 380	8 477	8 308	10 359
SE300	:środki ochrony roślin	zł	6 860	15 084	.	11 921	784	2 252	4 834	4 489
SE305	:pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	678	932	.	830	544	1 415	336	437
SE310	:pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	9 216	2 969	.	433	17 928	27 568	1 019	9 075
SE315	::w tym z własnej produkcji	zł	6 715	2 684	.	401	14 476	17 876	858	6 633
SE320	:pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	18 216	9 212	.	73	1 941	2 787	75 158	20 032
SE325	::w tym z własnej produkcji	zł	11 035	6 286	.	57	1 385	2 195	36 184	13 313
SE330	:pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 047	576	.	191	2 515	4 867	4 650	1 753
SE331	:koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	18 951	24 402	.	20 304	12 127	17 925	20 780	16 942
SE340	:koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 562	6 418	.	6 230	3 797	5 454	6 376	5 228
SE345	:energia	zł	9 018	12 421	.	10 000	5 315	8 314	8 978	7 890
SE350	:usługi	zł	2 329	3 251	.	648	1 580	1 858	2 311	2 194
SE356	:pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 042	2 312	.	3 426	1 436	2 300	3 116	1 630
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	16 636	.	37 953	9 771	15 798	15 367	12 108
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 007	10 953	.	27 816	3 229	6 874	7 296	6 107
SE370	:opłata pracy najemnej	zł	4 647	5 541	.	22 854	1 410	3 524	4 091	3 679
SE375	:czynsze	zł	1 396	2 473	.	746	433	1 169	1 245	1 100
SE380	:odsetki	zł	1 965	2 939	.	4 217	1 387	2 181	1 960	1 328

Tabela 4.1-5 Dopłaty według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwałe (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	6 558	.	747	2 366	4 041	2 593	1 681
SE605	::dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	8 216	.	876	2 351	3 840	1 811	2 216
SE610	::dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE611	::dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE612	::dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE613	::pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE615	::dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE616	::dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE617	::dopłaty do pozostałej produkcji bydlęcej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE618	::dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE619	::dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE620	::pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE625	::dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 115	1 873	.	405	699	1 101	734	898

Tabela 4.1-6 Saldo dopłat i podatków według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwałe (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	6 558	.	747	2 366	4 041	2 593	1 681
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	8 216	.	876	2 351	3 840	1 811	2 216
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	956	934	.	1 205	610	1 054	1 944	791
SE390	Podatki	zł	1 523	2 592	.	1 333	595	853	1 163	1 326
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-171	.	-227	-245	-547	-349	-111
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	.	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	206	171	.	227	245	547	349	111

Tabela 4.1-7 Dochód na gospodarstwo rolne według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	136 179	.	109 310	85 505	133 319	188 654	110 081
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	84 198	.	37 626	42 759	69 048	119 627	68 384
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	6 558	.	747	2 366	4 041	2 593	1 681
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	53 303	58 539	.	72 431	45 112	68 312	71 620	43 377
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	16 636	.	37 953	9 771	15 798	15 367	12 108
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	38 703	41 903	.	34 478	35 341	52 514	56 253	31 270
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 007	10 953	.	27 816	3 229	6 874	7 296	6 107
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-171	.	-227	-245	-547	-349	-111
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	30 490	30 779	.	6 434	31 867	45 093	48 608	25 052

Tabela 4.1-8 Dochód na osobę według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE415	Wartość dodana netto	zł/AWU	22 704	26 137	.	9 530	22 744	26 734	37 066	19 428
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł/FWU	22 117	25 859	.	3 838	21 804	26 722	38 256	18 102

Tabela 4.1-9 Bilans według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE436	Aktywa ogółem	zł	393 480	416 963	.	686 056	295 270	505 783	422 281	342 495
SE441	Środki trwałe	zł	331 009	344 801	.	611 212	261 100	448 860	342 210	283 635
SE446	ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	74 584	101 753	.	213 543	39 375	79 387	52 941	57 919
SE450	budynki	zł	132 734	112 355	.	262 527	118 351	183 735	165 930	118 052
SE455	maszyny i urządzenia	zł	106 177	126 984	.	134 895	73 539	129 857	111 329	91 419
SE460	zwierzęta stada podstawowego	zł	17 514	3 708	.	247	29 836	55 881	12 010	16 244
SE465	Aktywa bieżące	zł	62 471	72 162	.	74 845	34 169	56 924	80 072	58 861
SE470	zwierzęta stada obrotowego	zł	14 512	6 113	.	3 915	10 721	17 107	36 914	15 669
SE475	zapasy produktów rolnych	zł	25 144	24 206	.	51 589	15 576	26 169	24 895	24 973
SE480	pozostałe aktywa bieżące	zł	22 815	41 843	.	19 340	7 872	13 647	18 262	18 218
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	36 832	54 074	.	79 792	24 190	48 093	29 171	25 272
SE490	kredyty długo- i średnioterminowe	zł	29 533	39 821	.	66 855	21 226	42 171	20 653	21 318
SE495	kredyty krótkoterminowe	zł	7 299	14 253	.	12 937	2 963	5 922	8 518	3 955
SE501	Kapitał własny	zł	356 648	362 889	.	606 264	271 080	457 690	393 111	317 223

Tabela 4.1-10 Wskaźniki finansowe według typów rolniczych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Uprawy polowe (1)	Uprawy ogrodnicze (2)	Pozostałe trwale (4)	Bydło mleczne (5)	Zwierz. w sys. wypasowym (6)	Zwierz. ziarnożern e (7)	Uprawy i zwierz. różne (8)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	5 182	2 745	.	-18 939	7 371	26 745	-6 936	5 025
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	330 396	330 090	.	653 940	254 343	424 510	377 427	287 479
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	15 577	13 554	.	11 883	19 926	33 709	15 641	12 003
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	978	-3 082	.	-26 070	10 155	17 911	274	-104
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	43 024	50 441	.	54 641	34 388	52 482	60 374	34 025
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	26 397	27 113	.	41 994	18 301	28 609	42 365	22 503

4.2. Grupowanie gospodarstw rolnych według wielkości ekonomicznej

Tabela 4.2-1 Populacja i próba gospodarstw według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	Razem	Bardzo małe (= < 4 ESU)	Małe (4 = < 8 ESU)	Średnio - małe (8 = < 16 ESU)	Średnio - duże 16 = < 40 ESU	Duże 40 = < 100 ESU	Bardzo duże (> 100 ESU)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	1 009	115	232	321	274	56	11
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	3,860	3,860	3,860	3,860	3,860	3,860	3,860

Tabela 4.2-2 Struktura produkcji i wydajność według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 4 ESU)	Male (4 =< 8 ESU)	Średnio - male (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	16,9	2,9	5,9	11,5	24,5	58,6	.
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,705	0,943	1,261	1,682	1,913	3,133	.
SE011	<i>Nakłady pracy</i>	<i>h</i>	<i>4 231</i>	<i>2 121</i>	<i>2 979</i>	<i>4 173</i>	<i>4 954</i>	<i>8 109</i>	.
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,378	0,917	1,199	1,482	1,561	1,609	.
SE016	<i>Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny</i>	<i>h</i>	<i>3 462</i>	<i>2 061</i>	<i>2 837</i>	<i>3 687</i>	<i>4 115</i>	<i>4 488</i>	.
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,326	0,027	0,062	0,199	0,352	1,523	.
SE021	<i>Nakłady pracy opłaconej</i>	<i>h</i>	<i>768</i>	<i>61</i>	<i>142</i>	<i>487</i>	<i>839</i>	<i>3 620</i>	.
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	33,7	8,1	12,6	22,1	47,5	117,2	.
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolniczych	ha	11,4	1,3	2,2	5,8	15,9	53,5	.
SE035	:zboża	ha	21,38	4,70	7,57	13,15	29,99	80,99	.
SE041	:inne uprawy polowe	ha	4,82	0,80	1,48	2,95	6,26	20,95	.
SE046	:warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,22	0,09	0,07	0,23	0,23	0,80	.
SE050	:winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE054	:uprawy trwałe	ha	0,51	0,18	0,43	0,51	0,41	2,06	.
SE055	:sady	ha	0,51	0,18	0,43	0,51	0,41	2,06	.
SE060	:ogaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE065	:inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE071	:uprawy pastwne	ha	6,9	2,4	3,2	5,4	10,6	13,6	.
SE072	:ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE073	:ziemia odłogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	20,8	3,8	7,9	15,4	32,1	59,3	.
SE085	:krowy mleczne	LU	6,10	1,34	2,86	5,12	9,63	12,64	.
SE090	:pozostałe bydło	LU	3,28	0,77	1,28	2,56	5,54	6,53	.
SE095	:owce i kozy	LU	0,19	0,30	0,18	0,14	0,18	0,35	.
SE100	:trzoda chlewna	LU	10,70	1,17	3,21	7,23	15,62	39,22	.
SE105	:drób	LU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	.
SE110	Plon pszenicy	q/ha	44,7	37,4	39,1	42,1	45,9	44,9	.
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	77,1	95,3	57,7	87,6	69,3	80,0	.
SE120	Liczba LU zwierząt przeżuujących na 1 ha pow. paszowej	LU/ha	1,38	0,99	1,35	1,44	1,45	1,43	.
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 765	3 638	3 867	4 137	4 877	5 829	.

Tabela 4.2-3 Produkcja według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	22 279	41 384	81 098	172 650	451 030	.
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	66 409	12 806	22 353	42 741	83 086	255 135	.
SE140	:zboża	zł	38 790	5 789	11 175	20 437	50 253	167 358	.
SE145	:rośliny białkowe	zł	520	64	136	308	962	2 041	.
SE150	:ziemniaki	zł	6 891	2 106	3 052	4 719	8 959	10 889	.
SE155	:buraki cukrowe	zł	6 929	361	1 791	4 184	10 039	31 268	.
SE160	:rośliny oleiste	zł	3 445	195	551	1 335	3 455	20 553	.
SE165	:rośliny przemysłowe	zł	381	188	530	669	93	0	.
SE170	:warzywa i kwiaty	zł	3 201	2 475	1 081	3 973	3 267	6 990	.
SE175	:owoce	zł	4 269	1 103	3 391	5 713	3 600	10 244	.
SE180	:owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE185	:wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE190	:oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE195	:roślin pastewne	zł	1 520	280	492	978	1 928	3 755	.
SE200	:inne rośliny i produkty roślinne	zł	464	246	154	426	529	2 037	.
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	55 630	8 720	18 154	36 634	86 758	192 434	.
SE211	:zmiana wartości zwierząt	zł	422	-543	-249	-413	1 545	3 591	.
SE216	:mleko krowie z przetwory z mleka	zł	23 216	2 986	7 655	16 055	38 132	66 748	.
SE220	:wołowina i cielęcina	zł	4 129	943	2 062	3 883	7 778	5 043	.
SE225	:wieprzowina	zł	25 327	2 489	7 073	15 327	35 943	109 695	.
SE230	:owce i kozy	zł	177	290	120	209	140	201	.
SE235	:drób	zł	1 935	505	702	525	3 863	8 996	.
SE240	:jaja	zł	151	245	152	181	113	0	.
SE245	:mleko owcze i kozie	zł	11	7	1	5	31	0	.
SE251	:inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	684	1 254	388	449	757	1 751	.
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 801	754	877	1 722	2 806	3 462	.
SE260	:spożycie	zł	3 348	2 207	2 660	3 096	4 147	5 574	.
SE265	:zużycie wewnętrzne	zł	21 318	4 744	9 707	17 970	31 529	53 722	.

Tabela 4.2-4 Koszty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - male (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE270	Koszty ogółem	zł	96 365	18 430	32 921	62 338	131 791	355 556	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	13 124	25 043	46 628	102 855	276 049	.
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	54 807	8 184	16 634	33 382	77 651	211 725	.
SE285	: nasiona i sadzonki	zł	6 080	1 174	2 362	3 314	8 158	21 553	.
SE295	: nawozy	zł	11 710	1 282	2 578	5 832	16 287	52 129	.
SE300	: środki ochrony roślin	zł	6 860	673	1 451	3 215	8 742	35 309	.
SE305	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	678	119	176	448	1 050	2 773	.
SE310	: pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	9 216	1 889	3 409	7 207	14 429	20 646	.
SE315	: w tym z własnej produkcji	zł	6 715	1 612	3 113	6 142	10 930	10 246	.
SE320	: pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	18 216	2 568	6 117	12 166	26 177	70 642	.
SE325	: w tym z własnej produkcji	zł	11 035	2 015	4 514	9 305	15 146	34 685	.
SE330	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 047	478	540	1 199	2 807	8 673	.
SE331	: koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	18 951	4 941	8 408	13 246	25 203	64 324	.
SE340	: koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 562	1 433	2 847	4 093	7 588	17 539	.
SE345	: energia	zł	9 018	1 855	3 080	5 689	12 164	33 034	.
SE350	: usługi	zł	2 329	1 112	1 628	1 952	2 771	6 206	.
SE356	: pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 042	540	853	1 512	2 680	7 546	.
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	4 809	6 644	11 783	19 685	39 934	.
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 007	496	1 234	3 928	9 251	39 573	.
SE370	: opłata pracy najemnej	zł	4 647	256	684	2 421	4 459	22 567	.
SE375	: czynsze	zł	1 396	68	201	570	1 697	8 548	.
SE380	: odsetki	zł	1 965	172	350	937	3 095	8 458	.

Tabela 4.2-5 Dopłaty według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	146	487	1 403	5 072	18 336	.
SE605	::dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	486	910	1 885	5 469	18 506	.
SE610	:::dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE611	:::dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE612	:::dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE613	:::pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE615	:::dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE616	:::dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE617	:::dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE618	:::dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE619	:::dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE620	:::pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE625	::dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 115	255	423	720	1 646	5 102	.

Tabela 4.2-6 Saldo dopłat i podatków według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	146	487	1 403	5 072	18 336	.
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	486	910	1 885	5 469	18 506	.
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	956	151	286	605	1 449	4 261	.
SE390	Podatki	zł	1 523	491	708	1 087	1 846	4 431	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-160	-52	-122	-361	-429	.
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	.
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	206	160	52	122	361	429	.

Tabela 4.2-7 Dochód na gospodarstwo rolne według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 4 ESU)	Male (4 =< 8 ESU)	Średnio - male (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże 16 =< 40 ESU	Duże 40 =< 100 ESU	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	22 279	41 384	81 098	172 650	451 030	.
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	13 124	25 043	46 628	102 855	276 049	.
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	146	487	1 403	5 072	18 336	.
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	53 303	9 301	16 829	35 873	74 868	193 317	.
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	4 809	6 644	11 783	19 685	39 934	.
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	38 703	4 492	10 184	24 090	55 183	153 383	.
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 007	496	1 234	3 928	9 251	39 573	.
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-160	-52	-122	-361	-429	.
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	30 490	3 836	8 898	20 040	45 571	113 382	.

Tabela 4.2-8 Dochód na osobę według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 4 ESU)	Male (4 =< 8 ESU)	Średnio - male (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże 16 =< 40 ESU	Duże 40 =< 100 ESU	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE415	Wartość dodana netto	zł/AWU	22 704	5 274	9 902	17 332	35 000	65 335	.
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł/FWU	22 117	4 922	9 427	16 536	36 827	88 183	.

Tabela 4.2-9 Bilans według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 4 ESU)	Male (4 =< 8 ESU)	Średnio - male (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże 16 =< 40 ESU	Duże 40 =< 100 ESU	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE436	Aktywa ogółem	zł	393 480	122 412	168 141	302 952	538 538	1 086 971	.
SE441	Środki trwałe	zł	331 009	109 975	147 786	260 032	453 656	877 088	.
SE446	:ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	74 584	27 369	34 805	63 995	99 071	187 544	.
SE450	:budynki	zł	132 734	55 219	70 320	108 951	178 327	292 567	.
SE455	:maszyny i urządzeń	zł	106 177	24 875	37 111	75 508	148 879	343 289	.
SE460	:zwierzęta stada podstawowego	zł	17 514	2 512	5 551	11 577	27 378	53 689	.
SE465	Aktywa bieżące	zł	62 471	12 437	20 354	42 920	84 882	209 883	.
SE470	:zwierzęta stada obrotowego	zł	14 512	3 185	5 052	12 296	21 028	40 543	.
SE475	:zapasy produktów rolnych	zł	25 144	5 516	9 534	18 503	33 169	61 519	.
SE480	:pozostałe aktywa bieżące	zł	22 815	3 737	5 769	12 121	30 685	107 821	.
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	36 832	2 242	4 401	15 405	50 003	178 633	.
SE490	:kredyty długo- i średnioterminowe	zł	29 533	1 844	2 906	12 144	38 987	141 253	.
SE495	:kredyty krótkoterminowe	zł	7 299	398	1 496	3 261	11 017	37 380	.
SE501	Kapitał własny	zł	356 648	120 170	163 739	287 547	488 534	908 338	.

Tabela 4.2-10 Wskaźniki finansowe według wielkości ekonomicznej

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 4 ESU)	Małe (4 =< 8 ESU)	Średnio - małe (8 =< 16 ESU)	Średnio - duże (16 =< 40 ESU)	Duże (40 =< 100 ESU)	Bardzo duże (> 100 ESU)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	5 182	-5 593	-1 403	-5 948	5 592	70 704	.
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	330 396	99 630	140 699	258 126	468 930	977 182	.
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	15 577	188	-2 281	12 227	30 063	115 972	.
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	978	-4 907	-8 947	232	8 908	74 860	.
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	43 024	8 076	14 404	31 680	66 616	159 089	.
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	26 397	7 804	17 299	25 507	55 624	110 643	.

4.3. Grupowanie gospodarstw rolnych według powierzchni użytków rolnych

Tabela 4.3-1 Populacja i próba gospodarstw według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	Razem	Bardzo małe (≤ 5 ha)	Małe (5 ≤ 10 ha)	Średnio - małe (10 ≤ 20 ha)	Średnio - duże (20 ≤ 30 ha)	Duże (30 ≤ 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SYS02	Liczba reprezentowanych gospodarstw	-	-	-	-	-	-	-
SYS03	Liczba gospodarstw w próbie	1 009	26	176	330	167	150	160
SYS04	Kurs wymiany zł na EURO	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600	3,8600

Tabela 4.3-2 Struktura produkcji i wydajność według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE005	Wielkość ekonomiczna	ESU	16,9	5,3	4,9	9,8	16,4	21,0	43,5
SE010	Nakłady pracy	AWU	1,705	1,192	1,191	1,500	1,778	1,812	2,596
SE011	<i>Nakłady pracy</i>	<i>h</i>	<i>4 231</i>	<i>2 696</i>	<i>2 747</i>	<i>3 679</i>	<i>4 497</i>	<i>4 700</i>	<i>6 530</i>
SE015	Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny	FWU	1,378	1,008	1,095	1,355	1,543	1,570	1,446
SE016	<i>Nieopłacone nakłady pracy członków rodziny</i>	<i>h</i>	<i>3 462</i>	<i>2 283</i>	<i>2 526</i>	<i>3 315</i>	<i>3 954</i>	<i>4 117</i>	<i>3 861</i>
SE020	Nakłady pracy opłaconej	AWU	0,326	0,184	0,097	0,145	0,235	0,242	1,151
SE021	<i>Nakłady pracy opłaconej</i>	<i>h</i>	<i>768</i>	<i>413</i>	<i>222</i>	<i>364</i>	<i>544</i>	<i>584</i>	<i>2 669</i>
SE025	Powierzchnia użytków rolnych	ha	33,7	3,8	7,6	14,7	24,4	38,7	111,3
SE030	Powierzchnia dodzierżawionych użytków rolniczych	ha	11,4	0,2	0,8	2,5	5,7	11,5	49,3
SE035	zboża	ha	21,38	1,44	4,30	8,61	13,59	23,31	76,09
SE041	inne uprawy polowe	ha	4,82	0,43	0,94	1,77	3,14	5,17	17,53
SE046	warzywa i kwiaty towarowe	ha	0,22	0,09	0,16	0,21	0,23	0,38	0,16
SE050	winnice	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE054	uprawy trwałe	ha	0,51	1,03	0,58	0,59	0,30	0,06	0,80
SE055	sad	ha	0,51	1,03	0,58	0,59	0,30	0,06	0,80
SE060	ogaje oliwne	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE065	inne uprawy trwałe	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE071	uprawy pastwne	ha	6,9	0,9	1,8	3,8	7,7	10,3	16,0
SE072	ugory rolnicze	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE073	ziemia odlogowana	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE075	Lasy	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE080	Zwierzęta ogółem	LU	20,8	7,3	6,0	13,7	22,3	28,5	45,2
SE085	krowy mleczne	LU	6,10	1,04	1,85	3,76	7,38	9,99	11,45
SE090	pozostałe bydło	LU	3,28	0,33	0,83	1,98	4,02	4,84	6,89
SE095	owce i kozy	LU	0,19	0,00	0,00	0,12	0,39	0,10	0,43
SE100	trzoda chlewna	LU	10,70	5,76	3,18	7,62	9,96	13,47	24,33
SE105	drób	LU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
SE110	Plon pszenicy	q/ha	44,7	36,6	38,2	42,0	43,9	43,4	45,8
SE115	Plon kukurydzy	q/ha	77,1	.	77,7	74,2	62,1	71,4	77,5
SE120	Liczba LU zwierząt przeżuujących na 1 ha pow. paszowej	LU/ha	1,38	1,57	1,49	1,55	1,53	1,45	1,17
SE125	Produkcja mleka	kg/kr	4 765	4 163	3 594	3 961	4 423	4 927	5 625

Tabela 4.3-3 Produkcja według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo male (=< 5 ha)	Male (5 =< 10 ha)	Średnio - male (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	62 296	31 784	68 752	98 041	142 191	358 452
SE135	Wartość produkcji roślin i produktów roślinnych	zł	66 409	17 357	17 885	33 928	39 551	60 511	228 314
SE140	:zboża	zł	38 790	2 347	6 255	14 575	20 081	35 031	153 493
SE145	:rośliny białkowe	zł	520	110	107	264	557	595	1 461
SE150	:ziemniaki	zł	6 891	862	2 400	3 919	5 565	7 977	19 307
SE155	:buraki cukrowe	zł	6 929	345	500	2 737	4 967	7 545	25 186
SE160	:rośliny oleiste	zł	3 445	0	210	383	715	2 749	17 379
SE165	:rośliny przemysłowe	zł	381	0	989	415	265	195	0
SE170	:warzywa i kwiaty	zł	3 201	4 476	2 433	3 539	4 060	3 878	1 607
SE175	:owoce	zł	4 269	8 976	4 477	7 241	1 505	355	3 701
SE180	:owoce cytrusowe	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE185	:wina i winogrona	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE190	:oliwki i olej z oliwek	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE195	:roślin pastewne	zł	1 520	194	233	626	1 189	1 899	4 986
SE200	:inne rośliny i produkty roślinne	zł	464	47	281	228	646	286	1 195
SE206	Wartość produkcji zwierząt i produktów zwierzęcych	zł	55 630	44 840	13 390	33 836	56 969	79 033	125 461
SE211	:zmiana wartości zwierząt	zł	422	16 413	-323	-218	33	1 231	-390
SE216	:mleko krowie z przetwory z mleka	zł	23 216	3 142	4 159	10 795	25 189	39 845	55 414
SE220	:wołowina i cielęcina	zł	4 129	548	1 291	3 018	5 570	7 387	5 566
SE225	:wieprzowina	zł	25 327	40 062	7 274	17 174	23 006	31 061	56 652
SE230	:owce i kozy	zł	177	0	1	133	341	168	324
SE235	:drób	zł	1 935	178	377	1 775	1 416	60	6 561
SE240	:jaja	zł	151	225	120	192	190	71	123
SE245	:mleko owcze i kozie	zł	11	0	1	4	32	30	0
SE251	:inne zwierzęta i produkty zwierzęce	zł	684	685	168	745	1 225	411	820
SE256	Pozostała produkcja	zł	1 801	99	509	988	1 522	2 646	4 677
SE260	:spożycie	zł	3 348	1 986	2 332	3 186	4 133	3 671	3 900
SE265	:zużycie wewnętrzne	zł	21 318	3 829	7 100	15 766	21 575	28 987	43 790

Tabela 4.3-4 Koszty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE270	Koszty ogółem	zł	96 365	28 067	26 613	52 674	75 000	103 663	289 764
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	19 312	19 207	39 713	57 348	81 046	223 128
SE281	Koszty bezpośrednie	zł	54 807	12 745	12 353	29 097	42 089	60 439	169 365
SE285	: nasiona i sadzonki	zł	6 080	958	1 240	2 790	3 758	5 827	21 686
SE295	: nawozy	zł	11 710	1 198	1 472	3 604	6 614	11 617	46 805
SE300	: środki ochrony roślin	zł	6 860	1 079	1 253	1 873	3 123	5 429	29 494
SE305	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji roślinnej	zł	678	214	134	266	680	944	1 946
SE310	: pasze zwierząt żywionych systemem wypasowym	zł	9 216	1 266	2 035	5 086	10 325	13 829	21 441
SE315	: w tym z własnej produkcji	zł	6 715	795	1 901	4 377	8 325	10 672	12 402
SE320	: pasze dla trzody chlewnej i drobiu	zł	18 216	6 929	5 796	14 320	15 744	19 999	42 653
SE325	: w tym z własnej produkcji	zł	11 035	2 959	4 326	8 906	9 969	12 849	23 532
SE330	: pozostałe koszty bezpośrednie produkcji zwierzęcej	zł	2 047	1 101	421	1 157	1 845	2 793	5 339
SE331	: koszty bezpośrednie produkcji leśnej	zł	0	0	1	0	0	0	1
SE336	Koszty ogólnogospodarcze	zł	18 951	6 567	6 855	10 616	15 259	20 607	53 764
SE340	: koszty utrzymania maszyn i budynków	zł	5 562	1 946	2 564	3 130	4 968	6 662	14 052
SE345	: energia	zł	9 018	2 754	2 363	4 427	6 627	9 143	29 205
SE350	: usługi	zł	2 329	947	1 203	1 787	2 012	2 451	5 128
SE356	: pozostałe koszty ogólnogospodarcze	zł	2 042	920	725	1 271	1 652	2 351	5 380
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	6 566	6 200	10 090	12 702	16 342	34 794
SE365	Koszty czynników zewnętrznych	zł	8 007	2 189	1 206	2 872	4 949	6 275	31 842
SE370	: opłata pracy najemnej	zł	4 647	1 951	956	1 972	2 971	2 797	18 144
SE375	: czynsze	zł	1 396	12	61	263	611	1 193	6 434
SE380	: odsetki	zł	1 965	226	188	637	1 368	2 285	7 264

Tabela 4.3-5 Dopłaty według wielkości powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	559	99	726	2 068	4 407	12 322
SE605	::dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	519	320	990	2 162	4 339	15 084
SE610	:::dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE611	:::dopłaty wyrównawcze	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE612	:::dopłaty za odlogowanie	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE613	:::pozostałe dopłaty do produkcji roślinnej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE615	:::dopłaty do produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE616	:::dopłaty do produkcji mlecznej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE617	:::dopłaty do pozostałej produkcji bydłowej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE618	:::dopłaty do produkcji owiec i kóz	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE619	:::dopłaty do pozostałej produkcji zwierzęcej	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE620	:::pozostałe dopłaty do produkcji	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE625	:::dopłaty do zużycia pośredniego	zł	1 115	105	238	497	787	1 230	3 752

Tabela 4.3-6 Saldo dopłat i podatków według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	559	99	726	2 068	4 407	12 322
SE605	Dopłaty z wyłączeniem dopłat do inwestycji	zł	3 788	519	320	990	2 162	4 339	15 084
SE395	Saldo podatku VAT (z wyłączeniem inwestycji)	zł	956	504	290	597	939	1 436	2 068
SE390	Podatki	zł	1 523	464	512	860	1 034	1 367	4 830
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-18	-36	-150	-196	-409	-362
SE406	Dopłaty do inwestycji	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE407	Dopłaty za wycofanie się z produkcji mleka	zł	0	0	0	0	0	0	0
SE408	Podatek VAT zapłacony do inwestycji	zł	206	18	36	150	196	409	362

Tabela 4.3-7 Dochód na gospodarstwo rolne według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE131	Wartość produkcji ogółem	zł	123 841	62 296	31 784	68 752	98 041	142 191	358 452
SE275	Zużycie pośrednie	zł	73 758	19 312	19 207	39 713	57 348	81 046	223 128
SE600	Saldo bieżących dopłat i podatków	zł	3 221	559	99	726	2 068	4 407	12 322
SE410	Wartość dodana brutto gospodarstwa rolnego	zł	53 303	43 543	12 676	29 765	42 760	65 552	147 646
SE360	Amortyzacja	zł	14 600	6 566	6 200	10 090	12 702	16 342	34 794
SE415	Wartość dodana netto gospodarstwa rolniczego	zł	38 703	36 977	6 476	19 676	30 058	49 210	112 852
SE365	Koszt czynników zewnętrznych	zł	8 007	2 189	1 206	2 872	4 949	6 275	31 842
SE405	Saldo dopłat i podatków związanych z inwestycjami	zł	-206	-18	-36	-150	-196	-409	-362
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł	30 490	34 770	5 235	16 654	24 913	42 527	80 648

Tabela 4.3-8 Dochód na osobę według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE415	Wartość dodana netto	zł/AWU	22 704	31 013	5 428	13 117	16 901	27 138	43 509
SE420	Dochód z gospodarstwa rolnego	zł/FWU	22 117	34 770	4 774	12 295	16 126	27 030	55 860

Tabela 4.3-9 Bilans według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE436	Aktywa ogółem	zł	393 480	162 872	146 581	254 862	348 706	449 194	982 942
SE441	Środki trwałe	zł	331 009	127 389	130 933	219 531	299 451	382 522	798 751
SE446	:ziemia, uprawy trwałe i kwoty produkcji	zł	74 584	29 472	32 298	50 652	70 379	75 683	181 148
SE450	:budynki	zł	132 734	72 965	66 431	103 136	122 852	152 332	268 368
SE455	:maszyny i urządzenia	zł	106 177	20 750	28 762	57 202	87 933	127 284	305 481
SE460	:zwierzęta stada podstawowego	zł	17 514	4 202	3 442	8 541	18 286	27 223	43 754
SE465	Aktywa bieżące	zł	62 471	35 483	15 649	35 331	49 255	66 673	184 192
SE470	:zwierzęta stada obrotowego	zł	14 512	23 062	4 016	11 507	15 355	15 813	28 767
SE475	:zapasy produktów rolnych	zł	25 144	6 891	7 552	15 729	19 639	26 540	71 316
SE480	:pozostałe aktywa bieżące	zł	22 815	5 530	4 080	8 095	14 260	24 320	84 108
SE485	Zobowiązania ogółem	zł	36 832	1 236	2 412	9 780	19 856	33 802	156 830
SE490	:kredyty długo- i średnioterminowe	zł	29 533	986	1 763	7 688	14 522	29 293	125 667
SE495	:kredyty krótkoterminowe	zł	7 299	250	649	2 092	5 334	4 509	31 163
SE501	Kapitał własny	zł	356 648	161 635	144 169	245 081	328 850	415 392	826 113

Tabela 4.3-10 Wskaźniki finansowe według powierzchni użytków rolnych

Symbol	Zmienna	j.m.	Razem	Bardzo małe (=< 5 ha)	Małe (5 =< 10 ha)	Średnio - małe (10 =< 20 ha)	Średnio - duże (20 =< 30 ha)	Duże (30 =< 50 ha)	Bardzo duże (> 50 ha)
SE506	Zmiana wartości kapitału własnego	zł	5 182	12 058	-4 756	-2 602	6 783	9 547	25 284
SE510	Średnia wartość kapitału gospodarstwa	zł	330 396	146 316	128 481	220 088	288 841	376 302	810 262
SE516	Wartość inwestycji brutto	zł	15 577	3 055	1 521	6 487	13 231	31 354	39 483
SE521	Wartość inwestycji netto	zł	978	-3 511	-4 679	-3 603	528	15 012	4 689
SE526	Przepływ środków pieniężnych I	zł	43 024	23 907	11 227	24 552	35 672	56 057	114 662
SE530	Przepływ środków pieniężnych II	zł	26 397	21 033	8 120	16 265	23 986	26 744	70 462

Literatura

- [1] FADN. An A to Z of methodology. Office for Official Publications of the European Communities. Luxemburg 1989.
- [2] RI/CC 882 Rev. 7.0. Definitions of Variables used in FADN standard results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 10. October 2002.
- [3] RI/CC 1256. Farm Return Data Definitions. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 2000.
- [4] RI/CC 1296. The weighting system for the UE-FADN results. EUROPEAN COMMISSION. Brussels 1999.
- [5] http://europa.eu.int/comm/agriculture/rca/index_en.cfm.
- [6] http://forum.europa.eu.int/irc/agri/rca/info/data/tabstd_en.htm